Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

N:R 22 (1533) 29:DE ÅRG. LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE. UPPLAGA A.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 28 MAJ 1916.

HUFVUDREDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE: ELISABETH KREY.

De norska studentskorna i Stockholm.

Öfverst: en grupp studentskor utanför Operakällaren. De nedersta bilderna äro från gardenpartyt hos generalkonsul Söderberg på Saltsjöbaden. Från vänster till höger: fru Söderberg, statsrådinnan Wallenberg, professor Bonnevie och generalkonsul Söderberg. – Den materiella delen af festen. – 1. Th. Modin foto. 2, 3. O. Ellqvist foto.

CAROLINE DIETRICHSON.

ETT KVARTSEKEL SOM LÄRARINNA I ITALIENSKA.

DET NAMN, SOM LÄSES HÄROFVAN, Caroline Dietrichson, har en lycklig förmåga att hos hundratal af människor väcka påminnelse om den sköna halfö, som ligger landfäst vid det öfriga Europa genom Alperna, samt om det språk där talas, det forna "lingua volgare"; så ungt och outveckladt under Dantes tid, att han med bild från barnets värld säger därom, att det ännu "ropar pappa och mamma"! Men hvilket främst genom hans inflytande fått växtkraft, blifvit smidigt och uttrycksfullt, hvarjämte det i ljudenlig hänsikt räknar sig till ett af världens mest klingande.

Den sammanställning, som jag gjort emellan fröken Dietrichsons namn och det språk, hvarom jag flyktigt talat, har som många af Iduns läsare veta sin grund i den verksamhet som fröken Dietrichson sedan februari 1891 utöfvar som öfversättarinna och lärarinna. Vid ett besök i fröken D:s trefliga hem vid Engelbrektsgatan får jag höra ett och annat från de gångna 25 åren.

Efter studier bedrifna vid universitetet i Rom gjorde fröken Dietrichson sin första insats som lärarinna i italienska vid en i Stockholm omkring 1890-talet upprättad språkskola. Som ett tidigt minne därifrån berättar fröken D. att innan första lektionen ännu tagit slut, hade några af deltagarna redan gått därifrån. Och på ett häpet hvarför, följer ögonblickligen svaret, att det naturligtvis var därför att de tyckt sig ingenting ha lärt. Först efter hand får den besökande veta, att de som aflägsnat sig icke varit elever, som velat lära italienska, utan personer, som af pedagogiskt intresse velat ta del af den nya lärarinnans undervisningsmetod. — Men sådan hade jag ingen, förklarar berätterskan i hastig ton, — har aldrig haft någon, tillägger hon nästan litet triumferande. Och i viss mening har hon kanske rätt. Fröken Dietrichson följer nog aldrig några på förhand strängt uppgjorda regler för undervisning utan gör den personlig, d. v. s. söker i hvart fall lämpa den efter elevens särskilda förmåga. Ett sätt som, förefaller det mig, borde användas vid all undervisning, men särskildt torde vara nödvändig, när, som för fröken D. ofta kan vara fallet, den samtidigt kan omfatta personer som på grund af ålder, bildningsgrad o. d. ha skilda förutsättningar för att bäst tillgodogöra sig den.

Några år senare eller 1907 deltager fröken D. i bildandet af Svensk-italienska förbundet härstädes, bland hvars stiftare äfven Italiens dåvarande minister i Stockholm, Dentice-Ferrara befinner sig. Sällskapets uppgift är att sprida intresse för kunskap om italienskt språk och kultur i vårt land och som medel härtill grundades en läroanstalt, Institutet för italienska språket. För att denna emellertid skulle få tak öfver hufvudet, vände sig fröken D. till föreståndaren för Stockholms Borgarskola, rektor Fischier, genom hvars förmedling och hjälp såväl fri lokal erhölls inom skolan som fri förvaltning af institutets angelägenheter. Dessa kurser i italienska inom Borgarskolan bekostas delvis af italienska staten. De ledas af fröken Dietrichson och äro väl besökta samt förtjäna att vara det, då de för billigt pris ge tillfälle till god undervisning i språket i fråga.

Af den undervisning fröken D. meddelar som enskild lärarinna har H. M. Drottningen begagnat sig under den tid, hon ännu var kronprinsessa.

Som öfversättarinna till och från italienska är fröken D. anställd vid såväl italienska beskickningen som konsulatet härstädes, hvarjämte hon utför tillfälliga öfversättningar, ofta af mycket kräfvande art. Ett sådant arbete, vid hvilket ej blott den språkliga skickligheten utan äfven själslig spänstighet sattes hårdt på prof, utförde fröken D. som tolk vid det s. k. Hammarbymordet, där som bekant tvenne italienare stodo som svarandepart. Dessa tillhörde eljes den lilla grupp italienare med skilda yrken, som tidvis uppehålla sig här, och hvilka fröken D. med sin kännedom om deras språk kunnat vara till nytta vid allehanda svårigheter. — Som ett bevis på den tacksamhet, de i så fall gärna visa, berättade fröken D. ett litet drag. En italiensk positivspelare hade kommit upp till henne med hälsningar från en landsman, som under vistelsen här rönt hennes vänlighet eller fått hjälp af något slag. Och som tacksamhetsgåfva från denna drog han upp ur fickan och öfverlämnade en — korf, hvarmed han gjort färden genom Europa.

Vi andra, som under det kvartsekel fröken Dietrichson verkat här, likaledes kommit i tacksamhetsförbindelse till henne, kunna måhända ej lika påtagligt visa vår erkänsla därför. Men den är lika varm, och vi önska nog alla, att hon under ett nytt kvartsekel med god framgång må få fortsätta sitt arbete att sprida kunskap om och kärlek till det skönt klingande språket från landet söder om Alperna.

HANNA WIJNBLADH.

Den moderna husmodern och hennes praktiska uppgifter.

För Idun af **GERTRUD** och **PETER NORDEN.**

II.

Hvad kan jag gifta mig på?

(Forts.)

NÄSTA DIGNITET I VART LIFS STORA ekvation, som ju rymmer så många obekanta, är det i äktenskapet medförda kapitalet. Begreppet kapital tar jag då i vidsträcktaste bemärkelse, och afser icke blott jordiska ägodelar i kontanter, bouppsättning, försäkringar o. s .v, utan äfven den hälsa och de kroppskrafter, de kunskaper och de talanger man äger. Ty äfven af dessa faktorer beror det, på hur mycket — eller litet — man kan "reda sig".

Så länge kalkylen icke gäller annat än fastställandet af det kontanta räntetillskott hvarmed försörjarens arbetsinkomst förstärkes, har man hufvudsakligen att öfvertyga sig om att additionen är riktig, d. v. s. att den ränta, som finns i dag, med rimlig säkerhet kan påräknas äfven i morgon och öfvermorgon. Är en af hörnstenarne för den nya familjebyggnaden en dylik ränteinkomst, gäller pröfningen alltså i första rummet förmögenhetens placering och förvaltning. På den sidan af saken är här emellertid icke platsen att ingå. Det må blott med ett Gif akt! i förbigående pekas på de många ständigt och jämt återkommande fall, då de nygifta icke ens i fråga om kontanterna kunna skilja på kapital och ränta: hustrun för kanske en liten förmögenhet med sig i boet, mannen sätter med större eller mindre egenmäktighet och självfuppriktighet in penningarne i sin affär; det går ett par år, kontanter tycks alltid finnas, barnen börja komma, utgifterna växa, och en vacker dag upptäcker man, att man — förbrukat kapitalet. Har man medvetet satsat det i ett högt spel, så må man ju försvara det inför sig själf, om man blott drar sin nit med jämnmod. Inför barnen blir det svårare att försvara det. Och kommer slaget, därför att man byggt på kortsynt-

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 9.—
Halft år	» 3.50	Halft år	» 5.—
Kvartal	» 1.75	Kvartal	» 2.50
Månad	» 0.75	Månad	» 0.90

Iduns byrå och expedition, Stockholm, Mästersamuelsgatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03. Kl. 10—4.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02. Kl. 11—1.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 86 59. Allm. 43 04.

Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl 9—6.
Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47. Kl. 9—6.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:
25 öre efter text.
30 öre å textsida.
20 % förhöjning för särsk. begärd plats.

Utländska annonser:
30 öre efter text. 35 öre å textsida. 20 % förh. för särsk. begärd plats.

hetens lösa sand, så har man åtminstone knappast anledning att klaga öfver ödet.

Den som kan börja med ett eget, skuldfritt hem, eller eljes på grund af mannens ställning åtnjuter fri bostad har däraf gifvetvis en god hjälp. Nu för tiden brukar man räkna att i genomsnitt 20—25 proc. af inkomsten går åt till bostad. Den som är rotfast i eget hem slipper också de fredlösa vånings-nomadernas ständigt lika besvärliga och dyrbara flyttningar.

Hvad som näst befrielse från hyresbekymmer är till största lättnad för framtiden, är att man har en så fullständig och gedigen hemutrustning som möjligt — hvarvid jag tar den vräkiga salongsmöbeln, modell "Duchesse", eller det magnifika herrummet, modell "Club" minst i betraktande! Vi bruka nu för tiden med ett medlidsamt löje tänka på våra mormödrar, som ville ha den unga flickans utstyrsel så rikligt tilltagen, att den var tillräcklig för hela hennnes lif. Men hur många skulle icke gärna, när de fira sin 10:de bröllopsdag, vilja ha ett skåp fullt med nytt och obrukadt linne! De första par, tre åren, medan allting ännu är nytt, ha vi svårt att riktigt sätta oss in i hvad hemmets och inventariernas underhåll kostar, om de verkligen skola underhållas så, att icke denna form af vårt kapital så småningom täres bort. Men efter 6, 7 år, när servisen icke längre är komplett, när gardiner och möbelöfverdrag börja "gå" och poleringen behöfver förnyas, när små händer och gnidande ben dagligen hjälpa till med den oundvikliga nötningen och slitningen, då, om icke förr, få vi nog med bestörtning upp ögonen för att underhållskostnaden växer med ränta på ränta. Ju mindre vi börja med, desto mera få vi anslå till "inventarier" längre fram. Och ju längre fram det lider, desto svårare skall man nog i allmänhet finna det att kunna skaffa sig det ena eller andra. Därför kan man icke öfverskatta betydelsen af en ordentlig, efter praktiska behof beräknad linneutstyrsel och af en fyllig hem- och köksutrustning redan vid den äktenskapliga begynnelsen, ty för de allra flesta bildar hvad de då ha eller skaffa sig hemmets grundval under hela lifvet.

Men det kapital, som ändå har den största betydelsen är hälsa och krafter, och hvarje direkt eller indirekt räntabel färdighet, som kommer hemmet och dess ekonomi tillgodo. Med hälsa och friskt humör kunna vi kanske så småningom arbeta oss till det materiella goda vi behöfva, innan ålderdomen med dess minskade krafter och motståndsförmåga öfverraskar oss. Har man en sund kroppskonstitution, vågar man måhända ta upp den pröfvande tvekampen med fattigdomen, men är man klen och sjuklig är risken att besegras i kampen alltför stor. Mången kvinna är lycklig och nöjd med små medel tack vare den omständigheten, att hon har fysisk styrka att uthärda det husliga arbetets och barnsängens vedermödor. Men därför att kanske vår mormor kunde arbeta 16 timmar om dagen och hålla sig frisk och spänstig och "reda sig bra" är det inte utan vidare säkert, att vi kunna göra detsamma. Och äfven om den ena kvinnan står ut med och kanske reder sig utan jungfru i en billig bostad utan vatten och aflopp och alla bekvämligheter, där hon med ett ord kan spara på allting utom sig själf, så är det inte sagdt att den andra fysiskt är i stånd till att ta upp detta slags sparsamhetsträflan. Äfven härvidlag "beror det på". Äro t. ex. de pretentioner, mannen uppställer på hustrun, jämförliga med morfars eller vår finansgenialiska kusins pretentioner på sin hustru? Om en kvinna haft tio barn och ändå "skött allting själf", som några af de mönster man hör talas om, så kan man vara tämligen säker på, att hennes man inte var alltför svår att göra till lags!

Men äfven den som vet med sig, att hon icke är så stark som hon skulle önska, behöfver icke därför misströsta om att kunna reda sig och göra rätt för sig om hon blott har någon färdighet som reservfond. Att spara är ju aldrig annat än en negativ dygd. Och den dag kan komma för litet hvar, då intet snålande och inknappande i världen är tillräckligt att hålla utgifterna stången, så det gäller att "hitta på" något och göra något, och då har den kvinna som kan något en stor fördel framför sina mindre lyckliga medsystrar. Jag tänker härvidlag mest på sådana färdigheter, som kunna utöfvas i hemmet, ty yrkesutöfning utanför hemmet är alltid en vansklig kompromiss, och dessutom har den kvinna, som vid sitt giftermåls ingående för åtskilliga år sedan lämnade en plats och som sedan alldeles legat ifrån det arbete, för hvilket hon då var kompetent, alltid svårt att kunna eller få tillfälle att ta upp ett liknande arbete igen. Har hon däremot någon "hobby" eller en färdighet, som hon icke behöfver försumma för husliga plikter, men som ger henne tillfälle till förtjänster, så kan hon ofta på detta sätt ha råd att låta en tjänare eller annan hjälp uträtta det tunga arbetet, för hvilket hon hvarken har fallenhet eller krafter. Unga flickor ta detta alltför litet i betraktande, när de välja hvad de "skola bli". Om de så mycket som möjligt försökte inrikta sig på sådant som icke är "bortkastadt" i händelse de gifta sig, utan som tvärtom äfven den gifta kan ha stöd af i händelse af behof, så skulle världen inte vara så full af inackorderingsfruar. Att lefva på inackorderingar är gifvetvis synnerligen aktningsvärdt, men att göra det utan hänsyn till om ens färdigheter ligga åt det hållet och blott därför att man icke har något annat val, kan icke betecknas som idealet.

När vi äro unga och under förälskelsens bann, är det blott alltför lätt att se framtiden i samma rosenfärg som ger det närvarande dess glans. Vi rygga tillbaka från att se den hårda verkligheten sådan den är utan magisk belysning. Men förr eller senare kommer nog för litet hvar pröfningens dag. Vi veta det väl, säga vi måhända, och tänka i medvetandet af vår öfverflödande ungdom, att det blott blir ett tillfälle för oss att visa oss modiga och hjälpsamma. Om det blott alltid räckte med mod och brinnande vilja!

Jag talade ofvan om hur svårt det är att förutse redan hvad det innebär att anpassa sig efter förändrade lifsförhållanden, hvars alla faktorer skenbart äro kända. Hur mycket svårare är det icke då att kalkylera med det alldeles oförutsebara. Och ändå är det vår plikt både mot oss själfva och mot den som vi lofva att dela ljuft och ledt med, att i viss mån ta det med i beräkningen.

Hur skall man t. ex. kunna veta, hur många barn man får, eller hur tätt de komma, eller om de födas friska eller klena? Huruvida barnsängen öfverstås med lätthet, eller utkräfver moderns krafter till yttersta skärfven? Hur skall man kunna förutse de sjukdomar, som kunna komma att hemsöka familjen, och kanske beröfva mannen hans arbetsförtjänst? Hur skall man kunna veta, att icke mannens befordringsmöjligheter kunna bero på, att man har råd med en flyttning till annan ort? Eller hur skall man kunna veta, att den förbättring i mannens ställning, som man förutsätter, verkligen kommer att inträffa, eller att icke priser och lefnadsomkostnader stiga i kapp med ökade inkomster? Lifvet är ingen garantiinrättning, men man bör se med klara ögon, när man gifter sig. Och om en sak behöfver man aldrig tveka: ju äldre vi bli, desto mera känna vi lifvets hårda nötning, och innan vi veta ordet af äro vi icke längre "desamma som förr" — vi börja bli gamla.

Ha vi tillräckligt kapital i ägodelar, i hälsa och kunskaper för att rida ut en storm, ifall den blåser upp? Bringar den första oväntade påfrestningen oss ur ekonomisk jämnvikt, och ha vi i så fall kraft och förmåga att få vår skuta på rätt köl igen? Om sjukdomen kommer, ha vi möjlighet att möta den situation, som därigenom inträder? Och när ålderdomen kommer....?

Dessa och liknande frågor växa hundrafaldt upp för den, som sår några grand eftertanke, och de kräfva ett uppriktigt svar, förr eller senare. Väja och blunda vi för dem i början, medan det ännu är tid att välja, så tvinga de dock svaret på oss senare. Men senare kan vara detsamma som för sent, och då hjälper det icke att slita sitt hår.

Hela spörsmålet utmynnar till sist i detta: Vet jag — så långt det är oss människor gifvet att känna oss själfva och veta något om framtiden — vet jag, hvad det är jag lofvar att dela i äktenskapet, eller begår jag en oupprikthet mot min medkontrahent genom ett löfte att dela just detta med honom?

*

Lifvets mening är framåtskridande, och äktenskapet skall därför tjäna detta lifvets syfte. Ingen gifter sig för att "gå baklänges", Hittills ha vi blott tagit det individuella hemmet i betraktande, dess plikter och öden inåt. Men ingen bör reda sig ett hem utan att också tänka på, att han därmed begår en samhällelig handling. Det är af "de tusen hemmen", som samhället är uppbyggdt och vårt hem blir nu ett af dessa tusen; på det ideal hvartill det syftar, blir i sin mån samhällets ideal beroende, på dess framgång i sin mån samhällets framgång. Äfven samhällets syfte är framåtskridande: mera skönhet, mera hälsa, mera själslig förfining åt människorna. Betyder min hembildning ett plus eller ett minus ur samhällets synpunkt? Eller: kan jag vänta, att min och de minas standard i sin mån höjer samhällets standard?

*

I mellersta England ligga tvenne industrisamhällen, låt oss kalla dem Rayton och Clayton, några kilometer från hvarandra. De äro ungefär lika stora och lefva båda på bomullsspinnerier. Ur hvilken synpunkt man än vill jämföra dem, så ha de till synes samma förutsättningar. Och ändock äro de som "natt och dag". Rayton är den ljusa delen, med en atmosfär af självaktning, med väl ansade arbetarebostäder och täppor, propra butiker, snygga gator och gemytliga poliskonstaplar. Clayton är i allt dess motsats: en obeskriflig dunst af håglöshet hänger öfver samhället, gatorna äro gyttjebanor, husen fallfärdiga, butikerna i ton med kunderna. På ena sidan sträfsamt välstånd, några bösshåll därifrån, trots alla likheter i förutsättningar, hopplös murkenhet.

Och hvarpå beror skillnaden? På att man dricker mera i Clayton än i Rayton?

Pröfva **Tuppens Zephyr**

och Ni köper ingen annan.

I de bästa hem

står numera dagligen

Svea Växt=

margarin på bordet. I de flesta fall är husfadern okunnig om detta förhållande, ett faktum som på ett talande sätt bevisar, huru fullständigt detta märke lyckats förvärfva natursmörets smak och arom. Sparar 50 %.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

Fru Anna Kramer i Malmö fyllde den 21 maj 80 år. Den vördnadsvärda gamla frun är alltjämt trots sin ålder den ledande kraften i det välkända Kramers hotell, som hon efter mannens död 1893 innehar tillsammans med sina söner. Fru Kramer är tyska till börden och gifte sig 1864 med dåvarande hofmästaren på Angleterre i Köpenhamn Kramer, hvarefter makarna inköpte det gamla hotell Gustaf Adolf i Malmö. De utbytte detta efter några år mot hotell Fichs vid Stortorget, som utvidgades och omdöptes till hotell Kramer, ett namn, som nu sedan många år har en välkänd klang både inom och utom landets gränser.

Anna Kramer.

Eva Dahllöf.

Wanda de Pomian.

*

Den Kåbergska tapetfabriken vid Sickla öfverlämnade nyligen vid en fest för personalen Patriotiska sällskapets guldmedalj till fröken Eva Dahllöf som ett erkännande för det förtjänstfulla sätt, på hvilket fröken Dahllöf skött det kamerala arbetet och kassagöromålen vid fabrikskontoret. Genom sin energi, sin förmåga af initiativ och sitt utpräglade ordningssinne har fröken D. tillvunnit sig en ledande ställning inom sin verksamhet och på ett sådant sätt vederlagt talet om att kvinnan icke passar för de ansvarsfulla posterna, då det gäller kontorsarbete och affärsverksamhet.

*

Under de gångna vintermånaderna har i Sverige pågått en beklädnadsinsamling för de nödlidande i Polen, som nu i dagarna afslutats. Själen i Stockholmsafdelningen för denna insamling har varit fröken Wanda de Pomian, som ensam stått för inpackning af mellan 3,000 och 4,000 kilogram kläder, hvilka skickats ut till hjälpcentralen i Posen att därifrån fördelas till de hemsökta trakterna. En del har gått till Warsc en annan del till ryska Polen, där nöden är förfärande stor. Fröken de Pomian har under sitt arbete, som pågått sedan 20 januari, fått röna många bevis på hur mycket hjärta för nöden det finns öfverallt i Sverige. Från alla håll ha kläder kommit in, icke minst från småfolket och ofta ha sändningarna varit åtföljda af några rörande bref, som uttrycka afsändarens varma medkänsla och önskan att i sin mån hjälpa. Det är ett duktigt arbete fröken de Pomian ensam utfört, fastän hon själf vill göra det ringa och obetydligt och endast talar om den hjälp och det tillmötesgående hon rönt från alla håll. De många gifvarna i olika delar af Sveriges land kunna vara lugna för att deras gåfva hamnat i goda händer.

Det är möjligt, ja, sannolikt, att dryckenskapen har mera fotfäste i Clayton, men detta är då mera verkan än orsak, i hvarje fall icke djupaste orsak.

Förklaringen är i stället den, att spinnerierna i Rayton äro anlagda för tunn tråd, medan Clayton specialiserat sig på gröfre tråd!

Hur kan det finnas något rimligt sammanhang mellan bomullstrådens finhet och spinnerisamhällenas materiella och andliga struktur?

Den grofva bomullstråden är starkare. Den brister sällan. De maskiner, som spinna den, reda sig till största delen automatiskt. De som sköta maskinerna behöfva ingen skicklighet. De ha mindre betalt, de lefva i fattigare omständigheter, och hela samhällets nivå sjunker med deras egen.

Den fina tråden däremot kräfver en mycket högre yrkesskicklighet, och därmed följer bättre betalning, bättre hus, bättre förtjänst för bagare, slaktare och skräddare, mera rekreation och mera intressen!

Till Clayton gravitera de hjälplösa, de håglösa, de kunskapslösa, de för hvilka det kommer an på att det "går af sig själf". (Många af dem äro kanske icke personligen att klandra: vi komma ju här in i en cirkulus vitiosus, men samhällets skuld och förpliktelser mot individen ligga utanför ramen för denna artikel.) Till den fina och sköna trådens vanskligheter dragas de, som ställa större kraf på sig själfva, och på hvilka argetsgifvaren därför också kan ha större pretentioner.

*

Må hvar och en på äktenskapets tröskel rannsaka sitt mod och sin vilja! Pekar vägvisaren åt höger eller vänster? Lägger man upp sin väf för grof eller fin tråd? Därpå "hänger det", om icke alltid lika bokstafligt som i det nyss anförda exemplet, så dock lika obönhörligt.

Men det är icke klenmodigheten, som skall sitta som domare vid denna rannsakan. Ty den lycka och de välsignelser, som äktenskapet rymmer för dem som ha uppriktigheten och viljan, kan man heller icke förutse. Segern blir kanske sen, nederlagen många. Men slagen är endast den som sträcker vapen och erkänner sig besegrad.

Ödemarkens spöke.

En bild ur två unga människors lif,
af JULIA SVEDELIUS.

DET HADE ALDRIG FALLIT NÅGON Ar dem in, att de skulle kunna få för mycket af hvarandra.

När han sökte befattningen som kapellpredikant i en församling tjugo mil norr om polcirkeln, och så fick den, då blef det jubel inom honom.

Nu skulle han ensam få äga henne, som han så högt älskade. Nu skulle inte längre hennes många vänner ha rättighet öfver henne, taga hennes tid och tankar, som de så gärna ville.

Nu skulle hon bli hans allena.

Han smålog för sig själf åt ordet ödemark. Med henne vid sin sida skulle ingen plats i världen kunna bli en ödemark.

Nej, deras gemensamma lilla hem skulle bli paradiset. Han kom att tänka på de två första människorna. Var inte deras boplats ett eden, så länge de ägde hvarandra ostörda.

När man funnit en, som blifvit ens allt, ligger det då någon lycka i att knuffas och trängas med människor?

När de så en dag stodo intill hvarandra på plattformen, färdiga att lämna den stora staden och resa norrut, nickade de segerstolta till alla, som samlats på perrongen för att säga dem farväl.

De gladde sig som två barn åt att få resa ensamma ut i den stora, vida världen.

De öfverhöljdes med blommor, och det haglade goda råd från sådana, som inte hade en aning om, hur de nygiftas lif skulle komma att gestalta sig.

Långt innan blommorna vissnat voro råden också glömda. När han tillslöt dörren till deras kupé hviskade han med glädjekväfd stämma: Nu, min älskade, börjar lifvet.

Det dröjde flera månader innan de, efter tusen oväntade besvärligheter väl kommit sig i ordning i det nya hemmet. Ingen af dem förrådde för den andra, att det var ändå inte riktigt så, som fantasien på förhand målat verkligheten.

Det hade aldrig förr varit en präst i denna ödebygd. Han hade gjort upp för sig, att folkets hunger efter Guds ord skulle bli en källa till glädje i kallet och inspiration. Men de fåtaliga församlingsborna hade predikanter ur sin egen krets. Det var sedan gammalt samlingar i de olika pörtena både lördags- och söndagskvällar. Och under dessa samlingar utlades Ordet på det rätta sättet, så som Ratamaa och andra Læstadii rätta lärjungar utläst.

Den nya prästen förstod man sig inte på. Han hade så många nya ord och så många märkvärdiga och konstiga utläggningar af sanningen.

När barn skulle döpas eller döda jordas, då var han förstås bra att ha. Förut hade man fått lof att resa till eller kalla på kyrkoherden, som bodde tio mil västerut. Men det hade gått bra det med. Då hade man så länge måst tänka och ordna för resan. Den hade därför blifvit en så stor händelse. Nu var det en sådan småsak att gå upp till nya kyrkan och låta prästen inviga barnet till jordelifvet och den döda till döden och uppståndelsen. Nu behöfde man inte längre om sommaren gräfva ner sina döda för att åter taga dem ur jorden när vintern kom och snön kom och det blef före att köra dem fram till kyrkoherden och kyrkogården.

Det hade blifvit så mycket mindre att ordna med och bekymra sig för, sedan prästen kom. Ja, folket tyckte, att det hade blifvit just som en tomhet, då de gått miste om besvärligheterna. Prästfrun förstod man sig inte riktigt på. Hon kunde inte heller finska.

En dag, då hon varit i byn en tid, kom hon in i ett pörte. Kläderna lågo kringkastade, och det var slarf, hvart hon såg sig omkring. Hon började i sin välmening plocka och ställa för att få det litet trefligare. Hon gick äfven fram till det igenspikade fönstret för att söka öppna det och få in litet hälsosam, frisk luft.

Efter den dagen var man nästan rädd för prästfrun. Men hon var så full af medkänsla öfver det oupplysta folket. Deras oförstående gjorde henne inte alls ondt. Hon skulle nog öfvervinna det, lita på det!

När hon efter middagen satt i soffhörnet, lutad mot sin man, kände hon sig stark nog att öfvervinna en världs motstånd.

Han hade däremot redan förstått, att svårigheterna här voro sega att öfvervinna. Det var inte lätt att veta, hvilken väg man skulle gå för att komma in i folkets själ. Den var inkapslad i fördomar. De lågo täta som

Konstfliten, Göteborg. Mattor, gardiner, möbeltyger, dräkttyger.
Konstnärligt verkningsfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Precisera noga vad som önskas.

KLIPPAN. Modernaste Finpappersbruk.
Specialitéer: Finare Post-, Skrif-, Kopie- och Tryckpapper samt kartong.

årsringar i ett gammalt träd. Allt nytt var af ondo, äfven om det i sig själf var godt.

— Jag måste skona min hustru, tänkte han redan första gången, som hans bekymmer tog fast form.

Och han kelade med henne och lekte som under förlofningstiden för att skingra sin egen modstulenhet.

— Hvad det är underligt att veta, att vi aldrig kunna få ett oväntadt besök, sade hon en mörk novemberkväll.

Det var som sagdt tio mil till kyrkoherdens. På närmare håll fanns ingen svensktalande och bildad människa.

— Nu få vi riktigt vara för oss själfva, tillade hon.

— Ja, nu är det ingen som kommer och stör oss. Han log tvunget.

— Jag undrar, hur de mår där nere, fortsatte hon.

— Du hade ju goda bref med posten i går.

— När det bara är post två gånger i veckan och ett bref tar fem dagar, då är det så mycket som kan hända. Hon suckade lätt.

— Smek mig, bad hon plötsligt. Det var som måste hon nu få af honom mycket mer än hon förr kräft. — — —

Den första beklämningen hade huggit sin klo i henne. För första gången förstod hon det ofrånkomliga i att ödemarken är ett stort stycke land, där det är ensamt att lefva, äfven om man är två om det och äfven om man har kärleken till hjälp.

Så småningom hade de börjat bli mera tysta i hvarandras sällskap.

Detta kom sig därutaf, att de älskade hvarandra så innerligt. Ingen ville göra den andra ledsen med det, som rörde sig där innerst inne.

En dag, då de varit gifta ett år, kom en jägmästare helt oväntadt och bad att få ligga kvar öfver natten. Han hade varit ute för att se till kronoskogarna, och han hade gått sig dödstrött i markerna.

Nu fick han genast varm mjölk och konjak. Sedan fick han lägga sig på en soffa för att hvila, och värdfolket satte sig bredvid honom. Han hade kommit direkt söderifrån, och det kändes precis som om alla deras vänner hade kommit med honom.

Hvad gjorde det, att han var dem obekant? Han talade ju svenska, och han kände till allt där nere.

Flera dagar sedan jägmästaren rest, kände de sig uppfriskade och lättare i sinnet och mer förhoppningsfulla än på länge.

Det var den mörka årstiden igen, och den är alltid svår att stå ut med för dem som inte äro vana vid att insvepas i det svarta vinterdoket.

"Den dag jägmästaren var här," det blef nästan ett ordspråk, eller utgångspunkten för en ny tideräkning. De skrattade godt åt sin egen barnslighet. Ingen ville riktigt tillåta den andra att tro, hur behöfligt och godt besöket varit. Det hade nästan varit detsamma som att säga, att de ej voro hvarandra nog.

De älskade hvarandra så trofast och innerligt, att de började frukta för att nötningen skulle slita på känslan.

Hon brukade gå ut och gå, utan att ens tala om för jungfrun hvart hon gick.

När hon så stampade af sig snön på trappan, kom han brådskande ut och frågade hvar hon varit. Han hade varit riktigt orolig, sade han, att hon gått vilse eller trampat ner sig i en kallkälla. Ja, man visste aldrig hvar faran lurade.

Se. Det var just hennes beräkning detta, han skulle bli litet orolig för att sedan så mycket starkare känna njutningen af att ha henne tillbaka.

En dag när hon kom hem från sin vanliga kvällspromenad öfver de tomma vidderna fann hon mannen vid skrifbordet.

— Stör mig inte, sade han tankspridd. Jag håller just på att afsluta ett viktigt bref.

— Till hvem är det du skrifver? frågade hon med en skymt af nyfikenhet. Det var så ovanligt att han talade i så förtäckta ordalag.

— Det är en angelägen skrifvelse till domkapitlet, svarade han och förseglade kuvertet.

Gud må förlåta mig, tänkte den unge prästen när han stoppade in brefvet i postväskan. Han hade anhållit om sex veckors tjänstledighet under sommaren för hälsans vårdande.

— Det är lefvande sanning hvad jag skref, tänkte han lugnt, själens hälsa behöfver också sina solbad, om inte lifvets gärning skall bli grå.

Infernos lusteldar.

af TERESIA EURÉN.

FEM, SEX MÅNAR STIGA ÖFVER skogen —
den får färg af säd, som böljar mogen,
skäran glimmar, gula massor falla,
kärfvar resa sig och flamma alla,
falna, fladdra, sopas bort — förbi...
Ett gigantiskt, vildt fyrverkeri!

Grönt blir skenet: djupen vågor häfva,
master knäckas, vrak i stormen stäfva,
blänkfyr blixtrar till och släcks i natten,
nödraketer korsa öde vatten,
ljusbomb slungas ut med säker hand —
någon spridd flottilj, som söker land.

Röda eldar — jättestad, som brinner.
Branden girigt nya härdar hinner:
väldiga komplexers långa rader,
torn, som spruta gnistor i kaskader...
Röken bolmar rostbrun upp mot sky,
tusen kratrar sina ångor spy.

Omotståndligt lavaströmmar välla
ur en eldfontän, Infernos källa...
Stjärnskott skimra, nya solar tändas...
Som förhäxadt ögat stirrar, bländas,
tror sig se titaners tidsfördrif,
men — hvar sol, som tänds, skall släcka lif!

— Det är grott artilleri, som spelar,
kulsprut- och gevärseld, intet felar,
hela skalan af vår tids modärna
medel att med våld kulturen värna:
vetenskaplig industriteknik
för att hastigt — leverera lik.

O, vår högtberömda, ljusa bildning,
talisman mot sedernas förvildning,
du, som bjöd oss Lifvets under ära —
huru mycken död skall jorden bära?
Efter sekler af förbrödringsnit,
är det dit vårt släkte hunnit, dit!

Är vår värld ett hem för vanvett vorden?
Brodersblodet ropar högt från jorden,
stenar ropa — skulle människor tiga?
Millioners röst må samfäldt stiga,
kalla Gud från himlars himlar ned,
fylla rymderna med ropet: F r e d!

När Sofi i Bakomtorpet inte ville följa med sin tid.

INTE FÖR ATT DET VAR NÅGOT FEL PÅ gamla Sofi i Bakomtorpet, det kan jag försäkra er, utan det var bara det att hon var envis så som ingen annan.

Och när hon fick höra att det skulle bli ny tid, s o m m a r t i d, i gamla Sverige, då skall jag säga att hon inte var god.

Så var det då inte nog med krig, och dyrtid, och kreaturspest, utan nu skulle människorna också rubba den tid vår Herre en gång gifvit dem. Detta var nu närmast att likna vid hädelse, tyckte hon, och sanna hennes ord — det komme att hända någonting förfärligt. Och att domprosten och hela prästerskapet kunde vara med om ett sådant oting, var mer än något ett tecken på att man närmade sig "den stora dagens dom", då det sjunde inseglet skall brytas, då allt land skall uppbrännas, alla haf blifva som blod och stjärnan, hvars namn är malört, kommer att falla ner och förgifta alla rinnande floder och vattukällor".

Nej, om än hela världen följde med, så skulle hon ensam strida de rättfärdigas sak, det hade hon satt sig i sinnet på.

Måndagen gick och tisdagen med och Sofi i Bakomtorpet skötte sina sysslor som vanligt, och på mellanstunderna stickade hon på grytlapparna, som hon skulle gå med till prostinnan på nästa torgdag. Och inte kunde hon märka att det gjorde någonting att hon skötte sig efter gammal hederlig tid, medan alla grannarna visserligen morrade och knorrade, men i alla händelser följde med den nya.

Så kom då lördagsmorgonen och Sofi klädde sig stadsklädd för att som vanligt gå in till staden med sin äggkorg och med ett par stora knippen nysprucket löf.

Men det var alldeles förunderligt hvad det var tomt och öde på vägen, man skulle rakt kunnat tro att den stora dagens dom redan gått över landet. Inte en lefvande själ såg hon till, inte ett enda bekant ansikte. Utom ett par landsvägsriddare, som låga vid lilla Lunden och jonglerade med en literbutelj. Men dem räknade hon inte som människor.

På torget på ägg-gummornas plats var det inte heller sig likt. De flesta hade redan gått. Utom ett par, som hade något halftjog ägg kvar i korgarna, hvilka de bjödo ut till underpris för att få komma hem så fort som möjligt. Och fick Sofi i Bakomtorpet, som aldrig brukar låta pruta med sig, om det så bara gällde ett öre, sälja alla sina tjog femton öre billigare än dagstaxan, om hon inte ville riskera att gå hem med korgen lika tung som då hon gick hemifrån.

Nej, något så motigt hade hon då aldrig varit med om, och när hon sedan kom till fisktorget för att köpa strömming, så fanns det inte så mycket som ett fjäll att få.

Med bitterhet i sinnet gick hon den slingrande knaggliga gatan fram till domkyrkan, in genom den stora porten till domprostens gård och snedt öfver den stenlagda gården fram till köket och bad att få tala med prostinnan.

— Kära hjärtandes. Här ha vi ju Sofi i Bakomtorp, som prostinnan väntat på med både kaffe och annat i nära en timme. Det var ju sagdt att hon skulle vara här klockan elfva, och nu har prostinnan gått på ett sammanträde, menade kokerskan.

Då blef Sofi rakt som svag i knäna och det kändes som en stor klump i halsen på henne. Visserligen blef hon bjuden på kaffe ändå, men det var nu inte alls detsamma, och grytlapparna fick hon ju lof och lämna utan att kunna få någe betalt för dem förrän nästa torgdag. Och hon som så på öret hade räknat ut allting.

Med ett hjärta tungt som sten gick hon hem igen. Och utan att ens ta af sig hatt och schal gick hon direkt till byrån och tog och drog fram visarna på den gamla buckliga väckar-klockan en hel dryg timme.

Skulle nu världen förgås, så gjorde den det i alla fall och då kunde det alldeles kvitta lika om hon var med eller inte. För ensam kvar på jorden ville hon ändå inte vara.

HEDVIG SVEDENBORG.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Caroline Wijk.

En kvinnlig donator.

TILL HUGFÄSTANDE AF SIN SONS LJUSA minne har fru Caroline Wijk, född Dickson, skänkt 700,000 kronor till Göteborgs stad till byggande af ett nytt konserthus. Å byggnaden önskar gifvarinnan anbragt en enkel tafla med inskriften: Åt minnet af en älskad son, Olof Olofsson Wijk, född den 22/1 1874, död den 24/3 1896.

I skrifvelsen till stadsfullmäktige i Göteborg angående den storartade donationen, nämner fru Wijk, att det för henne och hennes nu aflidne make, förre talmannen Olof Wijk varit en kär tanke att bilda en fond för att genom en gåfva till något kulturellt ändamål inom Göteborgs samhälle söka bevara minnet af makarnas son, hviken för 20 år sedan afled under sin studietid i Uppsala. År 1921 planerar Göteborg en utställning att fira 300-årsminnet af sin tillvaro och ett önskemål har uttalats, att i denna utställning måtte kunna infogas byggnader af mera permament natur, därför har fru Wijk funnit lämpligt att komma med sin storslagna gåfva till staden redan nu, ehuru testamentariska bestämmelser voro träffade.

Ett vackrare sätt att fästa ätten Wijks namn vid staden Göteborg kan man icke tänka sig. Att skänka hemvist åt musiken, detta "språk som tusenden förstå", är i sanning en värdig uppgift för en mecenat. Donator har i sitt gåfvobref äfven uttryckt sin önskan, att i det blifvande konserthuset som i det gamla provisoriska, biljettpriserna måtte sättas så lågt, att konserterna göras tillgängliga för den stora allmänheten.

Eveline Wennérus.

DÅ VÄRMLÄNDSKA SÄLLSKAPET DEN 1 april d. å. firade sin 100-årsfest, låg den vördnadsvärda dam, som var dess självskrifna "ålderspresident", på sitt dödsläger, ehuru dödenbefriaren ännu dröjde några veckor. Dagarna före festen sade hon flera gånger: "jag är tvungen lefva över lördagen, eljes störes glädjen för så många, som ej vilja vara med, om jag ligger på bår." Den kära har nog aldrig under sitt långa lif stört glädjen för någon! På måndagen började hon säga: "nu är jag redo att gå bort, och nu är festen öfver". Där var hon saknad af alla, och nu när hon slutat, saknas hon af otaliga vänner, först och sist af halfva Värmland, hvars moster eller tant hon var. Ty mer än de flesta ägde hon förmågan att förvärfva och behålla vänner.

Det är ett långt och nyttigt lif, som slocknade, då fru Eveline Wennérus den 15 i denna månad slöt sina ögon i döden. Hennes föräldrar voro brukspatronen J. N. Nordström, en af 1800-talets driftigaste bruksherrar, och hans maka. Hon föddes på Sölje, sitt "älskade Sölje", den 18 juni 1827 och tillbragte omkring 60 år af sitt lif på det härliga herresätet, beläget vid Glafsfjordens strand emellan Arvika och Seffle. Det var på sin tid säte för ganska betydande industrier, särskildt känt var glasbruket, som fanns där åtminstone sedan 1820-talet. Sölje var under flera årtionden platsen för ett sällskapslif och en gästfrihet, som skulle förefalla våra dagars människor otroliga och öfverdrifna.

Eveline Nordström ingick 1860 äktenskap med kaptenen vid Värmlands Regemente M. A. Wennérus, som afled 1866. Hon flyttade då tillbaka till Sölje, där hon under många år var värdinna i sin brors hem. Det var med svidande hjärta hon 1894 lämnade barndomshemmet. Sedermera flyttade hon till Stockholm, där hon till sin död delade hem med sina båda barn, amanuensen dr Allen Wannérus och änkefru Evy Lundberg och dennas dotter.

Hvad som särskildt kännetecknade "Tant Eveline" var hennes hjärtegodhet, hennes glada humör, hennes vänfasthet, hennes ända in i ålderdomen oförminskade intresse för dagens frågor, hennes stora begåfning och hennes berghälsa. Hon ägde en outtröttlig förmåga att berätta på ett lefvande och varmt sätt. För brefskrifning var hon rent af entusiastisk, och den, som härnäst skrifver Värmlands historia från 1800-talet och början af 1900—talet, är klok, om han försöker komma öfver de bref, som hon strödde omkring. På äldre dagar skref hon äfven en roman "Fyrväpplingen", som hon en gång uppläste för några vänner.

Tant Eveline var en solskensmänniska som få, och vi veta ju, hur solskenet värmer och gläder alla dem, som komma i dess ljuskrets.

LOUISE LOMBARD.

Eveline Wennérus.

"Kvinnoporträtt till dagskrönikan."

IDUN VÄDJAR HÄRMED TILL DEN välvilliga läsekretsen om medverkan i den afdelning, som vi kalla Kvinnoporträtt till dagskrönikan. Säkert känner ni, benägne läsare, i er stad eller trakt någon eller några framstående kvinnor, som ni skulle tycka om att se afbildade i Idun vid något tillfälle, då en bemärkelsedag inträffar i deras lif eller då de skiljas hädan. Det kan vara en framstående husmor med stor bekantskapskrets eller en självständigt arbetande kvinna, kanske en banbryterska på ett eller annat område eller någon, som blir medelpunkten i ovanliga eller skickelsedigra händelser. Tänk på Idun med ett porträtt, som vi återställa i oskadadt skick inom en vecka, eller gif oss anvisning hvart vi skola vända oss för att få ett sådant, och gör er besvär att bifoga några kortfattade uppgifter om personen i fråga. Vi vänta oss mycket af er medverkan, benägne läsare, och hoppas att våra Kvinnoporträtt till dagskrönikan genom er skola vinna i popularitet och betydelse.

RED AF IDUN.

Hildur Djurberg.

30 år i den svenska flickskolans tjänst.

NAMNET HILDUR DJURBERG VÄCKER LANdet rundt ett eko i många hjärtan. Från katedrarna i flickskolorna, där den pedagogiska visdomen omsättes för hvarje lektion i alla skolskemats skiftande ämnen, där är Hildur Djurberg med till någon liten del i osynlig måtto. Ty det är hon, som ledt generation efter generation af unga adepter i Högre lärarinneseminariet genom didaktikens och metodikens irrgångar, under hennes händer ha nu bortåt trettio års tid de första famlande försöken att ge form åt undervisningens svåra konst fått den välbehöfliga bearbetningen.

Med utgången af juni månad detta år lämnar fröken Djurberg sin befattning som biträdande föreståndarinna vid Högre Lärarinneseminariet, där hon verkat i denna kapacitet sedan 1890.

Hennes elever, både de som nu själfva intaga lärarinneposter af mer eller mindre kräfvande art öfverallt i Sveriges städer och de unga, som stå färdiga att börja sitt kall som undervisare, se i Hildur Djurberg lika mycket vännen som föreståndarinnan. Detta är icke något tomt ord, prägladt som en vacker skådepenning till afskedets stund. Redan under sin egen seminarietid, då fröken Djurberg tillhörde samma årsklass som Selma Lagerlöf, var hon i ovanligt hög grad den sammanhållande kraften inom kamratkretsen.

Senare som föreståndarinna har hon förstått att genom sin starka tysta personlighet knyta sina elever samman med sig själf och med den läroanstalt, som de tillhörde. Det personliga utbytet, som i en tid af specialisering och gruppering af läroämnena ofta hotades af själfva formerna af undervisningen, förstod fröken Djurberg att genom sitt inflytande göra varmt och lefvande.

Under fröken Djurbergs föreståndarinnetid har det gamla Sem undergått en förvandling, som nästan närmar sig revolution. Från att ha gifvit en enhetlig kurs med en öfverbyggnad för specialstudier, har Högre lärarinneseminariet följt tidskrafven och upprättat jämnlöpande specialafdelningar.

För en föreståndarinna betyda dessa omdaningar en dryg extra arbetsbörda. Men Hildur Djurbergs tid och krafter ha äfven räckt till för uppgifter, som icke direkt sammanhänga med skolarbetet. För Elevhemmet, där billig inackordering beredes kvinnliga studerande, har hon visat ett stort intresse och är äfven medlem af dess styresle. Likaså har hon verkat mycket för Svenska Lärarinnors pensionsförening.

Dessa bägge verksamhetsgrenar äro ett utslag af hennes varma personliga känslor för hennes vänner och kamrater, lärarinnorna i Sveriges land.

Bil-der till dags-krönikan.

2

3

4

Den sistförflutna veckan har, trots den vintriga väderleken, bjudit på ett och annat af intresse, som Idun-kameran fångat och härmed återger. 1. är en gruppbild från fredssöndagen, då unga damer oförfäradt gingo omkring i silregnet och sålde den till fredsblomma apterade pingstliljan. Af personerna å vår bild igenkännas i midten fröken Anna Behle och konstnärsparet Einar Nerman. 2. Den nya Tornbergs klocka utanför Dramatiska teatern. En gåfva till Stockholms stad af fabrikör Tornberg. 3. Blommande slån i Göteborgs botaniska trädgård. 4. Från hundutställningen i Stockholm. Fröken Maud Hellberg med en irländsk Gordon Setter. 5 o. 6. Fru Skoghs i dagarna öppnade terrass å Foresta, Lidingön. 1. Ellqvist, 2. O. Norberg. 3. Anna Backlund, 4 Th. Modin, 5 o. 6. A. Sjöberg.

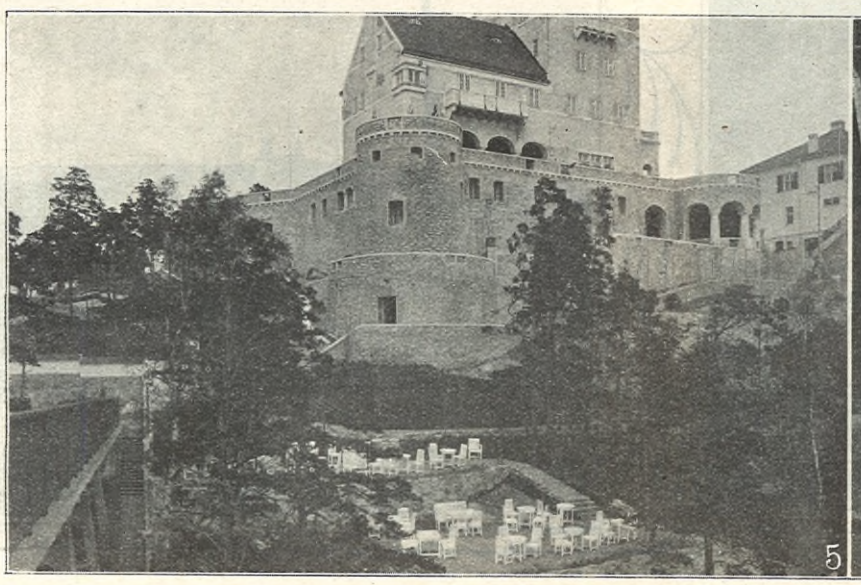

5

6

Den Stora

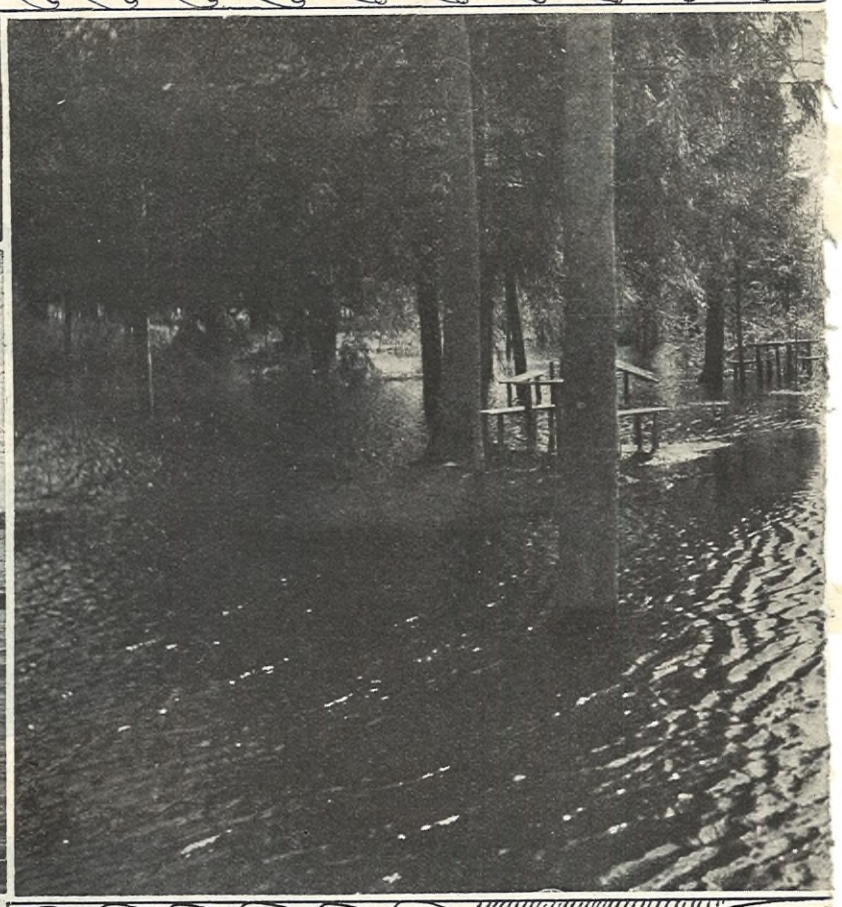

1. Vattenflödet vid Ervalla. 2. Idrottsparken i Bollnäs, nu förvandlad till en skogssjö. 3. En skjutsfärd i halfmeterdjupt vatten. Motiv från Ervalla. 4 o. 8. Vårflodens härjningar i Falun. 5. Ett stycke Venedig i Bollnäs. Långnäsgatan. 6. "Herrgården" invid Karl-

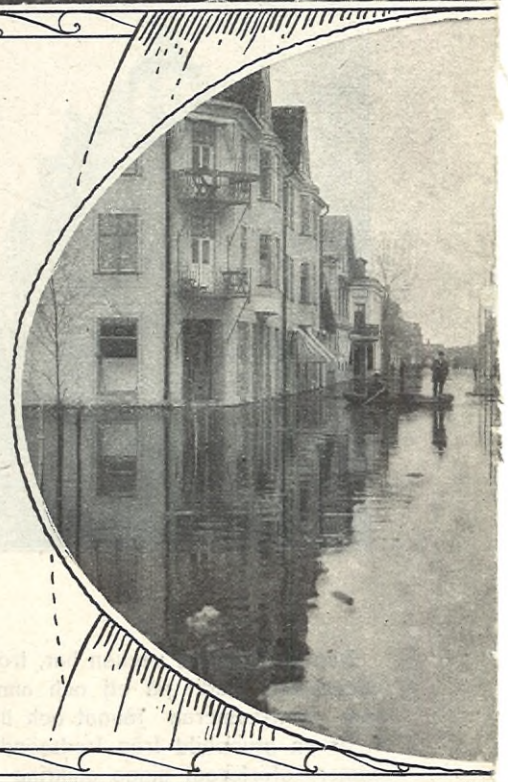

VÅRFLODEN.

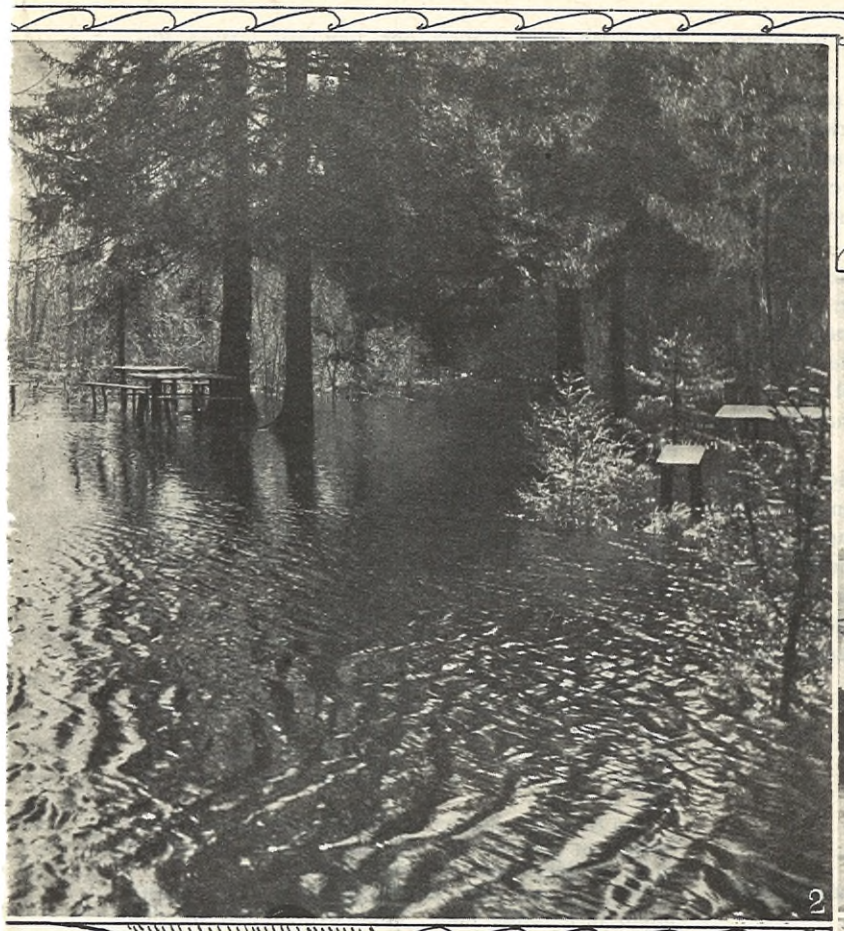

2

3

5

slad. 7. Den till följd af vårflödet rasade Tolfforsbron i grannskapet af Gefle. 9. Postutdelning framför fönstren å en gata i Bollnäs. — 1. o. 3. K. Holm, 2, 5 o. 9. Wilh. Sahlberg, 6. Hoffotograf Karl Nyström, 7. G. Reimers, 4 o. 8. Axel Häggmark. -:- -:-

6

8

9

"Svenskar från förra seklet".

I TIDER SOM DESSA FÅR VÅR SVENSKA historia en ny belysning och ett nytt intresse. Man är kurerad från den föreställningen, att den riktiga, den stora historien slutade före vår tid, man lefver nu hvar dag midt uppe i den väldigaste historia och man söker sig gärna tillbaka till häfden för att på analogislutets väg komma till någon slags åsikt om hur det egna folket skulle komma att reagera inför de olika möjligheter, med hvilka man kan räkna.

En tid som denna är behofvet efter stora personligheter större än någonsin, i alla hjärtan gömmes väl ett rop efter den stora framsynta, klarsynta ledaren, äfven om hvar och en ser honom olika efter olika uppfattning om idealet af en ledare. Ingen vågar nu för tiden utan vidare tro på det vackra diktareordet: "när störst är nöden nog finner väl Gud sin man". Alla se sig om i nuliden och söka upptäcka hvem det är som bär ledarestafven i ränseln, alla se sig tillbaka i historien för att få bekräftade eller förnekade skaldens ord.

Ur en sådan synpunkt kan man tryggt påstå att Lydia Wahlströms bok "Svenskar från förra seklet" är en bok för dagen. Den första volymen, som nu i dagarna efterföljts af en andra, behandlar män från förra seklets bekymmersamma och trista gryning, en tid lika afgörande och ödesdiger som den hvari vi nu lefva. De två svenskarna äro Benjamin Höijer och Hans Järta. Ingen af dem är hvad man på svenska brukar mena med historiska personligheter, det står föga romantisk glans omkring dem, men de stå i stället i ingången till vår egen tid.

Benjamin Höijers öde är typiskt för det som öfvergår den begåfvade svensken — som icke tillhör karriär- utan vrestörnetypen, icke den sämsta, snarare tvärtom, men helt säkert den mest olyckliga.

Benjamin Höijers lif var en enda kamp, som världsligt sedt slöt med nederlag. Han stred för sina åsikters och sin egen rätt att vara till, och striden utkämpades hufvudsakligen mellan honom och hans radikala vänner å den ena sidan, de gamla upplysningsfilosoferna å den andra, som satte spjärn mot hvarje utveckling och trodde att de kunde dräpa idéerna med att svälta ut deras bärare. Doktor Wahlström framställer fängslande detta tragiska och stolta öde och försummar icke att ge relief åt dess verkningsfulla detaljer.

Skildringen af Höijer glider helt naturligt och osökt in på Hans Järta, som var Höijers lärjunge och vän, barn af samma anda, krigare på samma front. Afsnittet om Järta är utförligare och bildar tyngdpunkten i boken. Förf. följer Järta genom hela hans långa, händelserika lefnad: som ung oppositionsman, som handlingskraftig mogen man, stående midt i händelsernas centrum och gifvande dem sin prägel och som Dalarnas patriark på äldre dar, tagande i arf gångna släkters ständiga oro öfver framtiden och de unga. Hon skildrar med en klarsynt sympati, som hon förstår att meddela läsaren, denna hedersman och patriot och denna intill ålderns dar lifaktiga, aktiva, klara ande. Centrum i detta afsnitt, som äfven i Järtas lif, är hans deltagande i 1809 års revolution och hans del i skapandet af den regeringsform, efter hvilken Sverige ännu styres.

Bland de mot Gustaf IV Adolf sammansvurna var han den, som klarast hade i sikte den nya styrelsens organisation. Han lyckades afstyra ett förhastadt fängslande af konungen, men när stunden var inne, trädde han fram i främsta ledet och dref de tveksamma till handling. Han var en af underhandlarna med hertig Karl, och han blef sekreterare i konstitutionsutskottet, som hade att för ständerna framlägga förslag till ny regeringsform.

Doktor Wahlström fastslår delvis i polemik mot både dem som öfverskatta och underkänna Hans Järtas andel i vår nuvarande regeringsform, att hans uppfattning inom det f. ö. mycket eniga utskottet mycket ofta blifvit den främst bestämmande.

"Blott en gång blef det Hans Järta i lifstiden förunnadt att stå som sitt folks, om ej synliga, så dock faktiska representant, en målsman för dess statsvilja och det var under de korta majdagar, 1809, då den nya regeringsformen bit för bit utformades och utmejslades af hans hand", säger hon.

Doktor Wahlström är en förträfflig berättare, personlig, humoristisk. Hon försummar aldrig att ge relief åt belysande drag, hennes konklusioner och sammanfattningar äro oemotsägliga. Anmälaren har med verkligt nöje läst hennes bok och — för att återgå till utgångspunkten — funnit den äga mycket af särdeles intresse för en läsare just i vår tid.

E. W.

Inkonsekvens.

Några reflexioner vid de minstas uppfostran.
Af KARIN STAWELIUS.

"JAG HAR MÅNGA GÅNGER TÄNKT, ATT jag skulle visa dig den här lilla asken", sade fru Magda till sin väninna, som var på besök. "Du må tro den är något extra. Den är af gammalt Sèvres och påstås ha tillhört kejsarinnan Marie Louise, åtminstone har man tydt det krönta namnchiffret så. Själf fick jag den af min svärmor, då jag första gången som förlofvad kom till min mans hem. Min svärmor hade fått den af sin svärmor, då hon också var nyförlofvad. Säg, är den inte vacker, Harriet?"

Väninnan lyfte upp den lilla ömtåliga tingesten och höll den mot dagern för att riktigt njuta af porslinets genomskinligt blåaktiga färgton, som verkade så gammaldags förnäm och äkta. Så betraktade hon med kännaremin locket, hvilket pryddes af en miniatyrbild af Napoleon under de med en kejsarkrona krönta initialerna M. L. och hon smålog.

"Om den är vacker? Åh, Magda, den är förtjusande. Du bör sannerligen vara lycklig att äga en sådan klenod."

"Ja, det är jag också, och jag skulle inte vilja förlora den för allt i världen. Och när Putte en gång blir stor och presenterar mig sin fästmö, skall jag ge den åt henne. Jag vet ingenting härligare än sådana gamla traditioner, ty de låta en känna samhörighet med gångna tider."

Hon blickade leende bort mot sin lille gosse, som lekte med några byggklotsar i andra ändan af rummet. Gossen såg upp och mötte hennes blick.

"Hvad är det du bygger, Bo?" frågade hon.

"Bo byggel tlän, mytte höda tlän åt små fåglal," sade barnet.

"Men hvar har du fåglarna då?"

"Häl", svarade han och placerade en lergök på toppen af ett byggklotstorn."

"Bo behöfvel mela fåglal", tillade han i det han reste sig upp och kom fram till Magda och Harriet.

"Men mamma har inga fåglar alls," log Magda.

"Jo, häl," sade gossen och grep en tändsticksask, som låg på det lilla rökbordet nedanför ottomanen, på hvilken de båda väninnorna sutto.

"Nu flygel fåglen," ropade Bo och kastade upp asken i luften.

"Akta bara, min älskling, att inte tändstickorna ramla på golfvet, ty då blir inte mamma glad."

Gossen återvände nöjd till sitt hörn och fortsatte byggandet.

"En sådan fantasi ändå barn ha," sade Magda. Du kan inte tro så lustiga idéer min pys kan få, och hur näpen han är med sina påhitt. Han är verkligen mitt bästa sällskap, och jag tröttnar aldrig på att studera honom. Han är ju så snäll som någonsin ett barn kan vara, fast han naturligtvis också är litet olydig ibland."

Harriet nickade.

"Han är en liten tänkare", sade hon.

"Ja, det är han visst det. Och du kan inte tro, hvad hans pappa och han äro lustiga tillsammans. Rudolf blir precis som en barnunge, då han leker med Bo, och nästan hvarje förmiddag, när han är borta, vill pojken skrifva till honom. Åh, sådana bref! De ge oss dagligen ett riktigt godt skratt. Du måste verkligen se dem. Kom med in i mitt rum, jag har dem där!"

De reste sig båda och gingo in i fru Magdas rum, där denna ur en skrifbordslåda framtog några pappersark, fullklottrade med prickar, rundlar och streck, kors och tvärs utan någon skönjbar ordning eller sammanhang.

"Se, sade hon, "det här skall föresätlla en beskrifning på en karusell, som han åkt på, och det här skall uttrycka hans längtan att få följa med pappa på tåget till Malmö, och det här — — —

"Nej, nej, hvad var det nu, som gick sönder? afbröt hon sig förfärad och rusade in i herrummet. "Harriet, Harriet kan du tänka dig, att den tysliga pojken slagit sönder min vackra Marie-Louise-ask. Bo, ser du, hvad du gjort? Ser Bo? Hur kan det falla dig in att röra mammas askar. Det vet du ju, att du inte får. Hör du, svara, hvad tänker du på?"

Hon tog barnet häftigt i armen och ruskade det gång på gång. Den lille började gråta.

"Mamma, uh— Bo ville bala ha —uh, uh— någlа mela fåglal —uh— till sina tlän, uh—uh—uh."

"Men Bo, nog vet du, att du inte får ta mammas saker och leka med. Nu har du riktigt varit mammas stygga gosse. Fy skäms bara! Du får inte längre vara här. In i ditt rum genast, jag vill inte se dig."

Hon öppnade dörren till barnkammaren och sköt häftigt in gossen dit. En stund hörde hon hans gråt, så återvände hon till väninnan.

"Nå, är det inte förfärligt, hvad barn kunna ställa till?" sade hon. "Men hvarför har du den där öfverlägsna domarminen, Harriet? I stället för att visa mig ditt deltagande, ser du ut, som om det vore jag, som förtjänade förebråelse och inte pojken."

"Nå, tänk, om jag skulle tycka det."

"Nej, men Harriet, nu går det nästan för långt. Jag är väl den mest humana mamma, man någonsin kan tänka sig. En annan skulle slagit pojken, men du vet, att jag afskyr sådana handgripligheter."

"Och är du alldeles säker på, att inte äfven en s. k. human mamma kan begå orättvisor?"

'Orättvisor, hvad menar du? Är det kanske underligt, att jag blir ledsen och förargad, när en sak, som är så dyrbar, och som jag håller så mycket af förstörs?"

"Nej, kära Magda, det är visst inte underligt. Men det underliga är, att du, som tror, att du uppfostrar din gosse efter alla psykologiska kraf, likväl kan ge honom skulden för något, som ändå ytterst beror på din egen tanklöshet."

"Nej, men Harriet — — —"

"Jo, hör på! Hvad du blef ond för, var inte att Bo tog en ask, som var din, utan för att han tog en ask, som var dyrbar. Alldeles nyss förut tog han en tändsticksask..."

"Ja, men det måtte väl vara skillnad."

"Hvilken skillnad? Han tog som sagdt en tändsticksask utan tillåtelse, han kastade den i luften och kallade den en fågel, liksom han gjort med denna. Och hvad gjorde du? Du såg lugnt på, skrattade road och tyckte, att han var lustig. Hade du menat, att han skulle lära sig, att inte röra något annat än sina egna tillhörigheter, skulle du sagt det också, när det gällde tändsticksasken, ty hur vill du, att ett barn på två år skall kunna skilja på den ena asken och den andra, eller förstå, att den ena är ömtåligare än den andra."

Harriet tystnade ett ögonblick och såg på Magda, som med tankfull min stirrade framför sig. Så återtog hon.

"Du skall inte tro, att du är ensam om att begå sådana misstag. Barn bli alltid missförstådda, i alla åldrar, och de största orättvisorna drabba för det mesta de helt små barnen, de som ännu ej kunna ge sina tankar och afsikter uttryck i tydliga ord. Och det allra värsta är, att de s. k. humana föräldrarna, de, som försöka att följdriktigt studera barnets psyke och genom mildhet utveckla denna, oftast äro de orättvisaste. Jag har sett otaliga bevis därpå, men jag vill blott nämna ett exempel. Jag var på besök i en familj, som hade en liten pys vid din gosses ålder, och denne var allas, men i synnerhet sin pappas, ögonsten. En dag, då fadern sitter och skrifver, kryper gossen upp på en stol och tager en reklamaffisch från ett bredvidstående bord. Han viftar med papperet och rifver det i småbitar. Fadern nickar och skrattar åt honom. Strax därpå får han fatt i ett värdepapper på flera tusen kronor och rifver äfven detta i småbitar. Då rusar fadern i den ursinnigaste förbittring upp och är i sitt vredesmod nära att slå

ihjäl barnet. Men hvems var ändå felet, om inte hans eget?"

Magda nickade tyst instämmande, men teg. Och Harriet fortfor:

"Förr höllos barnen instängda i sina barnkamrar och fingo knappast röra sig, när de någon gång tillåtos vistas i familjens öfriga rum. Jag vill visst inte förhärliga det systemet, ty det var något af onatur däri, och bidrog ofta att skapa ett kyligt förhållande mellan föräldrar och barn. Men på visst sätt var det bättre, ty det var konsekvent. De små visste åtminstone, hvad de hade att rätta sig efter och straffet för en öfverträdelse blef inte så orättvist. Men nu då barnen få krypa omkring öfverallt och taga i nästan allt, förefaller det ur uppfostringssynpunkt omotiveradt att straffa barn, då de förstöra en sak, hvars värde de omöjligt kunna förstå. Är det inte efter uppsåtet en förseelse skall bedömas, om det alls skall bli någon mening med straffet? Och är inte första villkoret för all uppfostran konsekvens, hvilket ju också är det enda, som ett litet barn kan begripa. — Tror du nu, att du förstått, hvad jag menar med orättvisa?"

Utan ett ord reste sig Magda och gick in i barnkammaren. Ett ögonblick därefter kom hon tillbaka med gossen på armen och stora tårar runno nedför hennes kinder.

"Tack, Harriet, jag skall inte glömma hvad du sagt", sade hon och kysste den lille.

Slatin Den Oförvägne.

En hjältesaga ur verkligheten.

Berättad för Idun af MARI MIHI.

(Forts.)

EN STORVÄXT, MUSKELSTARK MAN, tatuerad med tre vertikala streck på kinderna och med kläderna så genomdränkta af parfym, att en stark doft spred sig hvar han gick fram — alldeles som Profeten själf, hvilken högt skattade vällukter. Han log ständigt, och i öfverkäken syntes det V:formiga, lyckobringande mellanrummet i den lysande tandraden.

Såväl Mahdin som hans Kalifa, Abdullah ben Said, mottog Slatin med synnerlig älskvärdhet. De föreställde honom hvilken skatt som blifvit hans, då han på detta sätt fick lefva i närheten af det stora ljuset, som Gud i de yttersta dagarna sändt till det förtappade människosläktets upprättande. Och Slatin gaf dem ingalunda efter i sköna och målande talesätt. I hans långa fångenskaps elände är det rent af muntrande att läsa om, huru förbluffande han tillägnat sig det öfversvallande arabiska bildspråket, huru väl till mods han ständigt förkunnade sig vara, huru lycklig i kedjor, hunger och elände.

— Var lydig och haft tålamod. Den som lefver länge, ser mycket! hade den erfarne gamle risegattahöfdingen präntat i honom. Och Slatin glömde aldrig hans råd.

Denna väl balanserade människa hade ingen bräcka i sin rustning. Den västerländska kulturens öfverlägsenhet visar sig från sin segaste, spänstigaste, oförstörbaraste sida hos denna äkta herrekarl, hvilken genom vidriga öden alltjämt var sig själf, alltjämt höll ut. Påfrestningarna voro starka, men virket hos denna andligt och kroppsligt tränade individ ännu starkare. En nästan exempellös självbehärksning bar honom städse uppe under dessa mer än elfva långa år, då hans lif hvarje dag var hotadt — tills frihetens ljusa dag randades.

— — —

År 1885 skrefs ett dystert blad i mänskligheten stora tidebok. Och den, som förde pennan var liberalismens högst burne ledare i liberalismens fosterland.

Saken förhöll sig i korthet sålunda, att brittiska regeringen, för hvilken Gladstone då var ansvarig, beslutit lämna Sudan åt de upproriske samt beordat Gordon Pasja att indraga de där kvarvarande garnisonerna. Gordon inneslöts snart af mahdisterna i Khartum, och Gladstone vägrade hårdnackadt att sända honom undsättning — tills undsättning inte längre behöfdes!

Det nu pågående kriget har drifvit upp och utbredt en ordkonst, som inte bara döljer tankarna, utan också verkligheten; en terminologi af sådan försåtlighet, att det ofta är fåfängt att i vissa depescher söka utläsa något påtagligt. Förhållandet är emellertid ingen nyhet och återkom ofta i Gladstones anförande. Såsom liberal regeringschef gick det inte an att räkna med de blanka knapparna och den råa soldatesken, och i partitrohetens namn måste han ju motsätta sig väpnad, brutal hjälp till de arma provinser, som hotades med undergång af de stridande dervisjerna. Hvad den i de benhårdaste doktriner balsamerade gamle mannen i detta afseende fick fram, skulle göra en nutida fabrikant af krigstelegram grön af afund, ifall han bläddrade igenom de pressade blomstren i den brittiska parlamentarismens vidlyftiga herbarium.

Sålunda ville Gladstone aldrig medgifva, att Gordon var "hemmed in" i Khartum, utan allenast "surrounded". Vidare vägrade han med gåtfull ståndaktighet att gå in på att Sudan härjades af något krig, utan vidgick endast förekomsten af "warlike operations".

Men medan majoriteten i underhuset med sömnig andakt lyssnade till detta klyftiga nonsens, blef ställningen för hvarje dag hopplösare för den ensamme i Khartum. Och den 26 januari var det förbi! —

Att mahdismen nådde den utbredning, som betecknar höjdpunkten af Muhammed Achmeds välde, berodde på två ting. Gladstones partiförsvurna utrikespolitik samt Gordons excentriska öppenhjärtighet till de arabiska sjeikerna, då han meddelade dem regeringens afsikt att uppge Sudan. Sålunda lämnade åt sitt öde af Khediven, hade stamhöfdingarna intet annat val, än att förena sig med mahdin. Ty på egen hand mäktade de ingalunda en för en upptaga kampen med honom. Icke heller var någon till finnandes som kunde samla dem, sedan Gordon uppgifvit att han kommit utan trupper. —

Genom sin halsstarrighet att vilja skydda ett land med en rörkäpp beredde Gordon alltså sin egen undergång, Khartums fall och därigenom hela Sudans förhärjande. Ända in i det sista hade han emellertid kunnat rädda sin egen person, därest han så velat. Men då han stod på trappan till sitt palats och såg de tjutande dervisjerna störta fram, måste han inför de mot honom riktade lansarna hafva isats af samma känsla, som kaptenen på kommandobryggan, då han ser sitt fartyg ränna upp mot och krossas af ett undervattensskär, emedan han själf ej följt sjökortet...

Eller också genombäfvades hans hjärta i dödsögonblicket af en vild triumf. Kanske var martyrernas eldflammande hänryckning öfver honom, då ett sådant lif fick inseglet af en sådan undergång. Kanske såg han himmelen öppnad och hörde maningen: Du gode och trogne tjänare, träd in i Din Herres glädje!

Det finns en mängd biografier öfver Gordon — bl. a. en förträfflig sådan af Cecilia Bååth-Holmberg — och jag får nog inte orätt, om jag spår, att han i alla tider kommer att fängsla intresset, att volym efter volym skall ägnas åt att skärskåda och tyda denna karaktär, så afvikande från lagomfolket.

Sir E. Malet säger: "Han var olik alla andra människor jag råkat. Hans tankar och hans sätt tycktes alltid vara i strid med antagna seder och konventionella bruk. Äfven lifvets alldagliga tilldragelser syntes för honom antaga ett annat utseende än för andra människor, under det att han behandlade viktigare frågor från en ideell ståndpunkt, ouppnåelig för andra, och från hvilken han kunde utöfva sin verksamhet endast då han själf var högste bestämmande." —

Ett år af sin lefnad — ett år nära slutet — hade Gordon ägnat åt Det heliga landet, där han, såvidt sådant framgick ur bibeln, sökte samma stigar, som Kristus vandrat med de tolf. Dock var det inte allenast i yttre, geografiska förhållanden den brittiska krigaren följde honom, som var Vägen, Sanningen och Lifvet. Utan jag tror inte, att någon dödlig, under mera vanskliga omständigheter, — där ingenting var ord eller åthäfvor, utan allt handling och ansvar — så trofast trädt i Frälsarens fotspår som Gordon Pasja.

Jag tror inte heller, att det finnes mera än ett sätt att komma tillrätta med det egenartade, öfversvinnliga hos Charles George Gordon. Och detta att i honom söka en personlighet, hvilken, såvidt detta är möjligt, följde Mästarens väg. Med denna synpunkt lösas gåtorna. Hans ensamma, ödsliga storhet röjer sig då, hans bottenlösa kärlek till hvarje skapad varelse, liksom orsaken till den förargelse han kom åstad; hans segrar, hans fall, ja, själfva hans död ordnar sig till ett självklart sammanhang och en logisk följd.

Kanske kräfde Gordons graalsriddargestalt denna monumentala undergång, där han föll på palatsets trappa och drog ett rike med sig i sitt fall...

(Forts.)

Från scenen och estraden.

DEN NORSKA NATIONALTEATERNS GÄSTspel å vår Dramatiska teater inleddes glänsande med Henrik Ibsens "En folkefiende", hvari hr Egil Eide som Thomas Stockman från första ögonblicket eröfrade publiken genom spelets sjudande kraft, sprudlande naivitet och ypperliga karaktäriseringskonst. Utförandet af det alltjämt af andens friska sälta genomsyrade stycket ägde i öfrigt en konstnärlig afslipning, som ej tillät den minsta refva. Herr Blichs som i granit huggne ämbetsman, byfogden Peter Stockman, herr Stormoens skadeglada Morten Kiil och herr Thomassens smilande vindflöjel Aslaksen etsa sig särskildt i erinringen. — Ja, starten var god och ger löfte om många njutningsrika aftnar.

Ett ungerskt lustspel "Frökens man" af Gabriel Dregely bildar den lyckliga afslutningen på Svenska teaterns skickligt dirigerade säsong. Det har en fyndig intrig och en med åtskilliga muntra infall isprängd dialog, som det duktiga spelet ytterligare färglägger. Paret Brunius, herrar Ekman och Bryde: utmärkta! Herr Bryde förtjänar en liten extra honnör, emedan han under den gångna säsongen utvecklat sig till en karaktärskomiker af betydelse.

* * *

Studentsång af idel kvinnoröster kan aldrig nå den tonskönhet och den uttryckets värme och kraft, som bor i manssången — det kunna vi komma öfverens om utan att därför begå någon oartighet mot Kvindelige Studenters Sangforening, som varit här och sjungit om vår och sol och röda rosor för ett utfruset Stockholm. Men hvar sak skall tagas för hvad den är, och de 80 norskornas sång var, trots klangens enformighet, kultiverad och föredraget alltigenom besjäladt af texternas och tonernas poesi. Programmets helt norska karaktär bidrog också till den jämnhet och stadga, som kännetecknade utförandet. Det var dessutom gynnsamt för totalintrycket att föreningen förfogade öfver fru Elisabeth Munthe-Kaas som solist. Hennes skära sopran och intagande apparition kunde inte vår publik motstå, när hon sjöng solot i Kjerulfs Nökken och Ole Bulls Sæterjentens söndag, dessa oförlikneliga pärlor af norsk folklig lyrik. Konserten blef alltså en upplefvelse, för hvilken de norska sångfåglarna från universitet och studiekamrar skola ha tack.

ARIEL.

Förse Eder innan landsflyttningen med de välkända, hygieniska och varaktiga

"SYSTERMADRASSERNA"

Stort sortiment i alla prislägen.

Besök vår utställning, **Kungsgatan 23, Stockholm.**

HANDELS- OCH FABRIKS-AKTIEBOLAGET
BRÖDERNA LJUNGGREN

SVALÖFS

LÖSA KORNFLINGOR

koka på 15—20 minuter,
försäljas blott i lös vikt.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grundl. 1850 **Karlstad** Grundl. 1850
är Värmlands största och äldsta tidning.

GAHNS
Farena-crême.

En kund skrifver därom:
»Farena Hafre-crêmen var så ypperlig att vi kunna lämna Er de allra vackraste intyg som vi rimligtvis kunna åstadkomma i ord. Den står långt före allt annat, som vi begagnat.»

Henrik Gahns Aktiebolag, Uppsala.
Kungl. Hofleverantör.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 28 MAJ—3 JUNI 1916.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; njursauté med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fiskgratin à la gourmande med potatis; salade russe; gratinerad fårsadel med dvärgpotatis, grönsaker och salader; pistacieparfait med makroner.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; spicken sill med gräslök, grädde och potatis; kaffe eller te. Middag: Sjömansbiff; brylékräm.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratin på kött med ost; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor med smält smör; körsbärssoppa.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk och fruktkompott; stekta palsternackor med potatismos. Middag (vegetarisk): Risgrynspudding med jordärtskockor, tomatsås och potatis; filmjölk med pepparkakor.

TORSDAG (Kristi himmelsfärdsdag). Frukost: Smörgåsbord; bräckkorf med spenatomelett; mjölk; kaffe eller te. Middag: Julienesoppa med klimp; färserad gädda med champinjonsås; stekt, färsk oxtunga med brynt potatis; citronsufflé.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; ägg à la Idun; mjölk; kaffe eller te. Middag: Bräckt skinka med spenat; fransk brödpudding med fruktsås.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; biffstek med potatis; kaffe eller te. Middag: Salt lax med stufvad potatis; hafresoppa med ägg.

RECEPT:

Njursauté (f. 6 pers.). 2 kalfnjurar, 1 1/2 lit. vatten, 1/2 msk. salt (till blanchering) 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 msk. mjöl (10 gr.), 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 1 hg. smör, 2 dcl. brun buljong, 1/2 vinglas madera.

Beredning: Njurarna blancheras, d. v. s. läggas i kallt, saltadt vatten, få koka upp och koka utan lock 3—4 min., hvarefter de läggas på sikt och få kallna. De skäras i tunna skifvor, hvilka beströs med kryddorna och vändas i mjölet. Champinjonerna skäras i skifvor. Smöret fräses i en panna; när det är ljusbrunt, iläggas njur- och champinjonskifvorna och brynas jämnt under skakning. Buljongen spädes på och stufningen får koka 5 min., hvarefter vinet tillsättes och sautén får ytterligare koka 8—10 min. Den serveras som frukoträtt med stekt potatis.

Fiskgratin à la gourmande (f. 12 pers.). 2 humrar på omkr. 450 gr. st., 125 gr. smör, 2 lit. gräddmjölk, 1 hg. fina makaroner, vatten, salt. 4 sjötungor på omkr. 4 hg. st., 1 msk. salt (15 gr.).

Till kokning: 1 msk. smör (20 gr.), fiskbuljong, 1/2 dcl. hvitt vin.

Sås: 30 gr. hummersmör, 40 gr. smör, 1 hg. mjöl, den med skalen kokta grädden (1,6 lit.), salt, socker, hvitpeppar, 4 msk. rifven schweizerost, 4 msk. rifven parmesanost.

Beredning: Hummern nedlägges, med hufvudet före, i kokande, saltadt vatten och får koka 15—20 min. Den får ligga på rygg att kallna och klyfves. Allt kött urtages noga och skäres i jämna bitar. Skalen stötas fint med smöret, läggas i en kastrull, gräddmjölken (8 dcl. grädde, 4 dcl. mjölk) påhälles och får koka med slutet lock omkr. 2 tim., hvarefter skalen frånsilas. — Makaronerna brytas i 2 cm. långa bitar, påsättas i kokande saltadt vatten och få koka mjuka eller omkr. 20 min. Upphällas genast i durkslag, öfverspolas med kallt vatten och få afrinna. — Sjötungorna urtagas, sköljas väl och torkas; fenorna klippas bort. En djup skåra skäres med en spetsig knif längs efter ryggbenet på båda sidor och filéerna skäras försiktigt från benet, så att de ej gå sönder. De läggas med skinnsidan mot en skärbräda och köttet skäres från skinnet. Gälarna klippas bort och hufvudet, benet och det hvita skinnet sköljas väl och härpå kokas buljong. Filéerna ingnidas med saltet och få ligga på hvarandra 1 tim., hvarefter de ånyo torkas med fiskhandduk och kokas 5—8 min. i fiskbuljongen och vinet. De läggas upp med hålslef och få rinna af på duk. — Till såsen fräsas kräftsmöret, smöret och mjölet 2 min., den silade grädden spädes på, litet i sänder, och såsen får koka 5 min. Den afsmakas noga med kryddorna och bör vara riktigt tjock. Är såsen ej tillräckligt röd kan litet hummerfärg tillsättas.

Ett eldfast fat eller helst ett fat af silfver, smörjes med kallt smör, därpå strös makaronerna, som skola skyla bottnen och öfver dem lägges hummerköttet. Härpå slås en del af såsen, fiskfiléerna läggas ofvanpå och öfver dem slås resten af såsen. Den rifna osten strös öfver det hela, fatet ställes i en långpanna med grof salt, pannan sättes in i mycket varm ugn (Gasspis: 3 1/2 cm. låga = omkr. 280°) och anrättningen gratineras 10—15 min. Serveras genast den tagits ur ugnen med små refflade, kokta potatisar.

På samma sätt tillagas filéer af slätvar, piggvar och gös.

Gratinerad fårsadel (f. 12 pers.). 4 kg. fårsadel, 2 hg. späck, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 1 hg. smör, 3/4 lit. köttsky eller buljong.

Stufning: 1 burk champinjoner (1/2 lit.), 1 chalottenlök, 3 msk. smör (60 gr.), 5 msk. mjöl (50 gr.), 3 dcl. köttsky, 3 dcl. grädde, salt, hvitpeppar, 2 msk. rifven ost, 2 msk. stötta skorpor, 3 msk. smält smör (60 gr.).

Beredning: Sadel kallas nedre ryggstycket eller de båda sammanhängande kotlettraderna. Köttet, som bör hafva hängt 3—6 dagar, allt efter årstiden, bultas med en fuktig klubba, torkas med en duk, urvriden i hett vatten och befrias från öfverflödigt, undertill sittande fett. Den yttre hinnan aftages försiktigt och sadeln späckas i jämna, täta rader med fint skurna späckstrimlor, rullade i en blandning af saltet och pepparn. Med resten af kryddorna ingnides sadeln, slaksidorna rullas inåt och saldeln ombindes på 4—5 ställen med segelgarn (förut doppadt i hett vatten) för att bibehålla formen. Den bestrykes med smöret, lägges i en långpanna och stekes i varm ugn 1—1 1/4 tim., under det den flitigt öses öfver och spädes, när den är brynt, med den kokande köttskyn eller buljongen. Får ej steka för länge, ty då blir den torr.

Till stufningen hackas champinjonerna och löken fint och fräsas i smöret, tills det blir klart, de klämmas då upp med en sked, och mjölet fräses med smöret 2 min. Buljongen och grädden spädas på, och såsen får koka 5 min., hvarefter svampen och löken läggas i och stufningen afsmakas med kryddorna.

Sadeln tages upp, köttet lossas nätt på båda sidor om ryggraden; lägges på ett skärbräde och skäres i tunna skifvor. Skifvorna bestrykas med en del af stufningen och sammanläggas på sadeln, så att den ser hel ut. Resten af stufningen bredes öfver hela sadeln, som därefter beströs med en blandning af den rifna osten och de stötta skorporna och begjutas med det smälta smöret. Den sättes åter in i varm ugn och gratineras 10—15 min. Lägges på varmt fat, garneras med ärter i krustader, stekt dvärgpotatis, blomkål, brysselkål och selleri i tärningar samt salad och persilja. Serveras med skyn eller brun sås.

FERROL

är det kraftigast aptitgifvande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det af den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages af såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS DROGHANDELS LABORATORIUM, STOCKHOLM.
Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.25
BILLIGT! - Finnes å alla apotek - BILLIGT!

ORIGINAL SINGER SYMASKINER
INGER SYMASKINER
VÄRLDSBERÖMDA

Obs.!
VARUMÄRKET
"FYRTORNETS"
Svenska
Sardiner i finaste Olivolja och Tomatsås för Smörgåsbordet.

Där hållbarhet och brilliant utseende sättes i första rummet, är målning med emaljfärgen **Chinalack** att föredraga framför alla andra liknande färger. Belönad med guldmedalj. Arsenikfri enl. nya giftstadgan.
Finnes i alla kulörer hos alla färghandlare. Fabrikanter: **Dorch, Bäcksin & C:os A.-B.**, Göteborg och Stockholm.
ARI-MAN

"Almanack för alla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

Mellin's Food

är bästa kraftnäring för svaga, klena barn i alla åldrar. Förordas af läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

Antingen Kathreiners Maltkaffe eller intet kaffe alls!

Framstående vetenskapsmän hava intygat, att Kathreiners Maltkaffe på ett ypperligt sätt ersätter det giftiga bönkaffet, varjämte det besitter den stora fördelen, att var och en själv kan övertyga sig om *vad han köper*, då nämligen Kathreiners Maltkaffe föres i handeln endast i *omalet* tillstånd.

Sedan mera än 25 år tillbaka är Kathreiners Maltkaffe millioner människors dagliga dryck.

Till salu hos alla handlande.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra Yog-Margarin

"Almanack för alla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,
utfärdar **resekreditiv,** betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer **telegrafremissor** till in- och utlandet.
Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

Lejon
Vantar & Strumpor
ÄRO AF BÄSTA KVALITE
& OMSORGSFULLASTE
UTFÖRANDE
FÖRSÄLJAS ÖFVERALLT

Salade russe (f. 12 pers.). 1 hg. kokt potatis, 2 hg. kokta morötter, 1 hg. konserv. turska bönor, 50 gr. tryffel, 50 gr. mager, rökt skinka, 1 liten saltgurka, 1 burk champinjoner (1/4 lit.), 1 hg. konserverade ärter, 2 msk. kapris.

Äkta majonnäs: 2 äggulor, 1/2 tsk. salt, cayenne, 1/4 tsk. fransk senap, 1 1/2 dcl. matolja, 1 msk. dragonättika, 1/2 msk. citronsaft, 1 msk. kokande vatten.

Till garnering: 1—2 rödbetor i fina tärningar, 1 saladshufvud.

Beredning: Potatis, morötter, bönor, tryffel, skinka och saltgurka skäras i fina strimlor. Champinjonerna skäras i tunna skifvor.

Till majonnäsen läggas äggulorna i en stor spilkum tillika med kryddorna samt senapen och röras med träsked i 15 min. Oljan tillsättes därefter droppvis, omväxlande med ättikan samt citronsaften; sist iröres det kokande vattnet och majonnäsen afsmakas noga.

Alla ingredienserna blandas försiktigt med såsen, saladen upplägges i kristallskål och garneras med rödbetor samt grönsalad. Serveras som mellanrätt eller till kallt stekt kött.

Pistacieparfait (f. 12 pers.). 125 gr. socker, 1 dcl. vatten, 6 äggulor, 6 del. extra tjock grädde, 75 gr. malda pistacier.

Beredning: Socker och vatten kokas upp, kastrullen aflyftes, äggulorna tillsättas, en i sänder, under vispning, och krämen får sjuda öfver elden under kraftig vispning, tills den är tjock och pösig, då kastrullen aflyftes och krämen vispas tills den är fullkomligt kall. Grädden vispas till hårdt skum och nedröres försiktigt i krämen, som därefter färgas ljusgrön med grön karamellfärg och blandas med pistacierna. Krämen fylles i vattensköljd och sockerbeströdd form och formen nedpackas i is och groft salt och får stå 4—5 tim. Då glacen skall serveras, tages formen upp ur isen, afsköljes noga, för att aflägsna allt salt, doppas ett ögonblick i ljumt vatten, så att glacen lossnar lätt från formen. Formen torkas, och parfaiten uppstjälpes på skål eller fat med servett eller tårtpapper. Serveras med makroner.

Makroner. 1 hg. sötmandel, 120 gr. strösocker, 2 ägghvitor.

Beredning: Mandeln skållas, torkas och drifves genom mandelkvarn, hvarefter den blandas med sockret. Ägghvitorna vispas upp i en bål och vispningen fortsättes 1/4 tim. Därpå blandas de försiktigt med mandeln och sockret. Formas med två skedar till små bullar, som läggas på väl smord och mjölad plåt och gräddas i ordinär ugnsvärme.

Risgrynspudding med jordärtskockor (f. 6 pers.). 150 gr. risgryn, 3/4 lit. mjölk, 2 dcl. jordärtskocksspad, 3 msk. smör (60 gr.), 2 ägg, salt, 1 1/2 lit. jordärtskockor, 1 lit. vatten, 1 tsk. salt (5 gr.), 1 msk. smör (20 gr.), 1 tsk. socker (5 gr.), litet hvitpeppar.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Risgrynen sköljas, skållas i hett vatten, upphällas i durkslag och få afrinna. En kastrull smörjes med en del af smöret, mjölken ihälles, får koka upp, grynen iläggas och få under rörning koka tills de äro nästan mjuka. Mot slutet af kokningen spädes med jordärtskocksspad. Gröten upphälles, blandas genast med resten af smöret och får kallna. Då den är fullkomligt kall iblandas äggen, hvilka uppvispats med ett par msk. jordärtskocksspad och massan afsmakas med salt. Jordärtskockorna sköljas, borstas väl rena, skrapas och läggas efter hand i ättikblandadt vatten (1 lit vatten, 1 msk. ättika). De sköljas ånyo, påsättas i kokande, saltadt vatten och få koka mjuka, upphälles därefter i durkslag och få kallna. De skäras därefter i 3 mm. tjocka skifvor och fräsas väl i smöret tillsammans med socker och peppar. — En form smörjes med smör och beströs med stötta skorpor. Häri nedläggas hvarftals ris och jordärtskocksskifvor. Öfversta hvarfvet bör vara ris. Puddingen gräddas i varm ugn (omkr. 250°) omkr. 1 tim. Serveras med tomatsås och potatis.

Om så önskas kan jordärtskockarna beströs med litet rifven ost.

MUSTAD'S
VÄXT-MARGARIN

Nu i hvarje bokhandel:
Hall Caine:
TRÄLEN
I 2 delar à 1:50.
I ett klotb. 4:50.
Lindblads Förlag, Uppsala.

Extrafint Kärnmjöl
"LEJONKÄRN"
TRELLEBORGS ÄNGQVARNS
AKTIEBOLAG
YPPERSTA HVETEMJÖL.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

OXYGENOL SALVA
MED VÄTESUPEROXID
OXYGENOL-SALVA
Med vätesuperoxid

EN FREJATABLETT
lindrar den retsammaste hosta
SÄLJES I ASKAR à 30 öre, I PÅSAR à 10 öre

Praktisk Husmoderskurs
på 3 1/2 mån. börjar 17 juli. Lärorik och grundlig. Närmare genom Fru Frida Olsson, Norrgård, Kalmar.

Hvad är anledningen till
"La Mascottes"
stora framgång?

Först och främst »La Mascottes» höga kvalitét och framstående egenskaper, hvilka förläna åt ansikten, äfven sådana med mycket dålig hud, en teint af utomordentlig charme. Härtill kommer att »La Mascotte» är oskadligt, smetar icke från sig samt är osynligt. Vidare undvikes allt bruk af det för huden så skadliga pudret. »La Mascotte» är ytterst uppfriskande att använda, känner man sig t. ex. mycket varm och echaufferad, är »La Mascotte» ett oskattbart medel att fort restaurera utseendet. »La Mascottes» förnämsta egenskap är dock, att det med lika förträffligt resultat kan användas af alla, ung eller äldre. Detta möjliggöres endast därigenom, att med preparatet följer olika teinttabletter, som kunden själf, genom att följa bruksanvisningen, kan tillsätta preparatet och därigenom framställa detta just i den ton och styrka, som passar och mest flatterar ansiktet. Man torde benäget observera den mycket omtyckta och klädsamma solbrända teinten. Dessa teinttabletter äro ett stort framsteg inom kosmetikens område, och skola helt säkert komma att tillvinna sig stor uppmärksamhet af alla, som önska höja och bevara sitt utseende. Nyhet! »La Mascotte» Ansiktscréme är speciellt komponerad för konsumenter af »La Mascotte», och supplerar detta på ett utmärkt sätt. »La Mascotte» är lagligt skyddadt genom Kungl. Patentverket. Fås öfverallt samt direkt från Hufvudnederlag »La Mascotte», Hälsingborg.

"Almanack för alla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid 360

Kaktus.
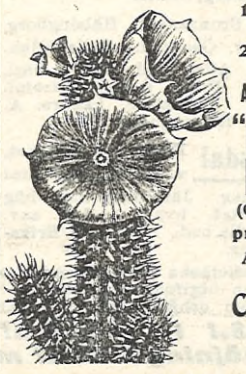
10 st. olika kr. 3:50.
25 st. olika kr. 8:50.
Alla med namn
"Nattens Drottning"
(Cereus grfl.)
pr st. kr. 2:-.
Allt fraktfritt från
Cèdergren & C:o,
Raus.

Norrlandslotteriets
2:dra dragning äger rum den 5 juni 1915.
1,125 vinster till värde af 32,435 kronor.
Högsta vinst ***Elegant möblemang*** à 3,000 kr.
Bland vinsterna märkas dessutom: ***Motorbåt*** à 1,500 kr., ***Matsalsmöbel*** à 1000 kr., ***Motorbåt med utombordsmotor*** à 650 kr., 20 st. valfria vinster i värde 500—100 kr. m. m.
Lott à kr. 2,50 omsättningslott à kr. 2,25 från Lotteriets exp. i Hernösand.

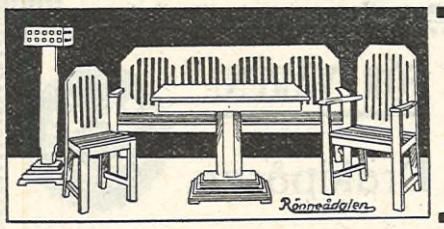

Hvita, moderna
TRÄDGÅRDSMÖBLER
i många olika utförande.
— Begär vår katalog —
Rönneådalens Aktiebolag
Stockaömllan Tel. 5.

egenskaper utmärka
Husqvarna Symaskiner:
Utomordentligt lätt gång. Mycket stor hastighet. Korta nålar. Största styrka. Mycket stor spole. Maskinen lämpar sig väl för brodering.

TRÄDGÅRDSMÖBLER
M&S MYRSTEDT OCH STERNS A·B·
KUNGL. HOFLEV. STOCKHOLM·
KATALOG PÅ BEGÄRAN

Tvätt!

Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förträffligt sätt i **Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning** till ett pris af **35 öre** pr kg. för tvättposter öfverstigande 20 kg. **Afgiftsfri** afhämtning och hemsändning.

Allm. 9344. Riks 3815.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

"Almanackföralla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

Stockholms Fjällkoloniers Lotteri

12,500 vinster.

Högsta vinsten Kr. 9,000
utgöres af följande föremål:
Herrumsmöbel från Nord. Komp.
Oljemålning af A. Genberg.
Motorcykel från Huskvarna.
Pianino från Bergqvist & Nilsson.
Schatull m. 10½ duss. kontr. matsilfver o.
Briljantsmycke från Guldsmedsbolaget.
Flossamatta från Svensk Hemslöjd.
Ljuskrona, marmor, brons fr. N. Komp.
Alla dessa föremål en vinst.

2:dra vinst Kr. 6,000
"SVENSKT HEM" möbler och mattor till Hvardagsrum, Matsal, Sängkammare och Jungfrukammare, särskildt komponerade af artisten Hjalmar Renström.

3:dje vinsten Kr. 3,000
BIBLIOTEK i rikt urval, alla böcker bundna, jämte 2 bokhyllor af mahogny, 2 skinnfåtöljer från Nord. Komp. m. m.
Sammanlagdt vinstvärde 140,000 kr.

Dragning senast i Juli. Insänd rekvisition, märkt **X 1,** adress **Fjällkolonilotteriet, Artillerigatan 60, Stockholm,** hvarefter lotter sändas mot postförskott för lotterna à 2 kr. pr lott jämte kostnad för porto och dragningslista. Bese vinstutställningen, Drottninggatan 82.
Borghild Oxenstierna, lotteriets föreståndare.

FÖR VÅREN!
Dräktpåsen
"ALTIFIN"
för skydd mot mal och damm.
Säljes i hvarje välsorterad affär samt i partl hos
John Blomberg & C:o A.B.,
STOCKHOLM.
TELEFONER: ALLM. 5113, RIKS 12 01 & 12 02.

Fiskebäckskils Badrestaurant

På grund af lifsmedlens oerhörda stegring finna vi oss nödsakade att höja abonnemangpriset till 3 kr. per dag.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360.

Fråga "Olga"!
»Olgas» priv. Frågobyrå, Växjö, besvarar alla slags frågor rörande hem och hushåll m. m. Hvarje fråga torde bifogas 50 öre + porto.

FRAMKALLNING och KOPIERING BÄST HOS HASSELBLADS Göteborg
AKTIEBOLAGET HASSELBLAD SCHOLANDER, STOCKHOLM

CLOETTAS GULD-CACAO
i vidstående förpackning säljes öfverallt
1 HEKTO 45 ÖRE

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN.

Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor **Astley Levin,** Sthlm.

Borg v. Norrköping. Alla slags bad o. behandl. lämpl. m. **Rheum., Gikt, Åderförkalkn. Nervsjukd.** Nytt **Radiuminhal.** Inack. i pens. o. sjukh. 2—6,50 kr. Läk.: **W. Bergwall.**

Borgholm Kurort och hafsbad med sydländskt öklimat. Utm. bad. Tidsenl. utrustn. Väl fungerande vatten- o. kloakl. Läk. **J. O. A. Bergqvist,** Birg. Jarlsg. 69, Sthlm.

Båstads Hafsbad o. Kuranstalt. 1/6—1/9. Mildt, jämnt klimat, härl. läge, en af västkustens naturskönaste badorter. Läkare: d:r **Erik Writt,** Båstad. Sjukgymnast **B. Granfelt.**

Dalarö Hafsbad. Välk. kur- o. rekr.-ort. Natursk. läge: hälsos. klim. Gyttje-, tallb.- kolsyreb. etc. sjukg. Badläk. dr **C. A. Öberg.** Uppl. D. Uthyr.-byrå. R. 21.

Djursätra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Väl serverade bad. Hetluft. Elektr. ljusb. Omsorgsfull massagebehandl. Billigt. Läk.: **Gust. L. Ribbing,** Halmstad.

Fiskebäckskil Hafskuranstalt v. Västkusten. Ren, dammfri hafsluft. Alla sorters bad. Massage och sjukgymn. Bill. lefnadskostn., stor ryml. matsal. Läk.: Lif-med. **Emil Jacobsson,** Sthlm.

Fjällnäs Sveriges högst belägna luftkurort, c. 800 mtr. ö. h. I björkskogsbältet. Lämplig rekreationspl. Härl. fjällnatur, godt bord, c. 60 rum. Juni—aug. Läk.: **J. Webiörn.**

Furusund Hafs- o. Gyttjeb. i Sthlms skärg. 3 tim. fr. Sthlm. Alla sorters bad, gymnastik, mass. 5 hotell, 50 villor. Läk.: Dr **Emil Zander,** Sthlm. (Spec.: Hjärtsjukd.).

Grennaforssa vid S. stambanan. Berömd järnkälla. Gyttje- o. med. b. Mildt barrskogskl., härl. luft. Sjö. Bost. i brunnspark. Adr.: **Moheda.** Läk.: **B. G. Eklund.**

Götarp pr Åsenhöga, Jönk:s län. Naturskönt, högt läge i skogrik trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Billigt. Rikstel. Massör. Läk.: **H. Löfberg,** Stockholm.

Helsjöns kuranst. Horred, Västergötl. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Nutida bad, spec. gyttjebad. Lämplig rekreationsort. Barrskog. Godt bord. 28/5—8/9. Läk.: **G. Engstrand.**

Hellby Brunn (mell. Eskilstuna o. Torshälla). Ypperl. komm. **Starkt radioaktiv** järnkälla. Fullst. badanst. o. Kneippbad. Härl. skogsluft. Bill. Säs.: 29/5—1/9. Läk.: **H. Berg,** Sthlm.

Hjo Badanstalt. Sundaste läge i den förtj. Guldkroken v. Vättern. Utm. bad. Nytt strandbad. 1:a kl. bost. God mat. Läk.: D:r **B. Tengstrand,** Sthlm. För gymn. o. mass. D:r **Hj. Ekberg,** Sthlm.

Hälsans Brunnsanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan. Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad. Reum. magsj:r, skroful. åkommor. Konvalesc. Läkare: **A. Björkman.** Hälsingborg.

Johannisdal Hälsobr. o. badanst. v. Köping. Öpp. Juni—c:a 20 aug. Järnkälla med hög **radioaktivitet,** hvars vatten anv. äfven till alla bad. Läkare: **G. Briksson,** Köping.

Källvik 8/6—21/8. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt; skogrik, vindskyddad hafskust; fullst. brunns- o. badk.; radioaktiva järnk.; dietkurer m. m. Läk.: **Alfr. Ternell,** Sthlm.

Lannaskede högl., skogr. trakt. Stark järnk. alla brukl. badf. Spec. Gyttjeb. Kneippb. **Radium-Institut.** Säs. börj. 1 juni. Läk.. Dr. **Sigge Wikander,** Sthlm.

Ljungskile rekreat. ort, härl. bad. barrskogar, järnk. Oroust skyddar f. västv. Förra årets omt. regim i societetsh., järnv., ångb., f. b. m. öfr. västk. badorter. Apot., läk.: **Nath. Dahlberg.**

Loka vid Bergsl. järnv. Säs. 5 juni—18 aug. Terminsindeln. Reumat. hjärtt., neurast. Ber. gyttjebad jämte vanl. badf. Radiuminhal. Dietkost. Öfverl.: D:r **Th. Hedborg,** Sthlm.

Lundsbrunn Hälsobrunn o. badanst. Högt o. torrt läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Ber. järnk., starkt radioaktiv. Billigt. Läk.: **B. Pontén,** Göteborg.

Lyckorna Hafsbad och kurort i härlig natur å västkusten, Bohuslän; barrskog och vackra promenadvägar. Nya kallbadhus uppförda. Förstklassig restaurant. Dr. **Ragnar Edén,** Sthlm.

Lysekil Hafsbad, klimatisk kur- o. rekr.-ort, fullst. brunns- o. badkur, sjukgymn. och massage. Moderna anläggn. o. goda bostäder. Läkare: **Hjalmar Fries,** Stockholm.

Malen, **Båstad.** Fullst. kurort. Varm- o. hafsb. Vidstr. barrskog. Sjukgymn., brunnsdrickn., dietisk behandl. Lekstuga. Lekledarinna Läk.: Dr. **Kj. O. af Klercker,** Lund.

Marstrand Hafskuranst. m. utm. bad, spec. gyttje- och tvålmassagebad, goda komm. bill. lefnadsomk. Prosp. g. badkontoret. Läk.: doktor **Otto Sandberg,** Sthlm.

Medevi Skogssanat. Ber. järnk. m. radioakt. utstr. Utm. gyttje- o. halfb. Sol- o. luftb. Kallbad i Vättern. Terrängkurer. Dietiskt bord. Läk.: **G. Bergmark,** Uppsala.

Mörsils Sanatorium f. bröstsjuka. Jämtl. Öpp. året om. Ren, stärkande fjällluft. 1:sta kl. bord. El. belysn. Rikst. Öfv.-läk.: **T. Horney,** Mörsil.

Mösseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h. Öpp. hela året. Nauheimerb. m. flyt. kols., el. ljusb. Inhalat. Röntg.- o. högfrekv.-afd. Läk.: **Fr. Odenius,** Sthlm.

Nybro Brunns- och badanst. Präkt. barrsk. Torr grusgr. Vattenkur. El. ljusb. Gyttjebad. Nauheimb. Solbad. Starka järnkällor. Bill; Läk.: Dr. **Bertel Möller,** Sthlm.

Nynäs Hafsbad v. Nynäshamn, modern, förstkl. badort m. vattenkuranstalt, moderna kurmedel. Läk.: **G. Rothman.**

Porla Brunn. Ber. kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7, II term. 5/7—3/8. Postadress. Porla. Läk.: D:r **H. Nauckhoff,** Linnég. 12, Stockholm. Riks. & Allm.

Ramlösa Säs. 15/5—1/9. Alkalisk & järnkälla. Spec.: Socker, gikt, njurl. Nauheimerb. Radiogenk. Röntg.-und. Läk.: Prof. **K. Petrén,** Doc. M. Dr. **M. Ljungdahl,** Lund.

Ronneby Brunn. Starkaste järnkällor, mass.-, ljus-, hafsb. kallvattenkur, dietkur, radiumkur. Läk. Lifmed. **G. Rystedt,** Sthlm, D:r **Thorling,** D:r **Rietz,** Prof. **Henschen.**

Rostock hälsobr. o. badanst. invid Kroppefjäll. Naturskönt o. fridfullt. Ytterst mod. priser. St:n o. adr: Dals-Rostock. Läkare: Dr. **Gustaf Karlberg,** Stockholm.

Ryd Brunns- och Badanst., Radioaktiv järnk. Alla brukl. kurmedel. Kneippb. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lugn sommarv. Ytterst bill. lefnadsomk. o. badpr. Läk.: **D. B Carlsten.**

Saltsjöbadens Badhotell
Alla moderna badformer. Fullständigt gymnastikinstitut. Öppet hela året. Läk. D:r **O. F. Åberg.**

Skagersbrunn Adr. Kristinehamn. Vatten- o luftkurort med järnk. Härl. läge v. sjön Skagern. Alla badf. **Radiuminst.** Bill. bilskjutsar fr. station, Badint **Nils G. Marén,** Uppsala.

Strömstad Hafskuranst. Skyddadt läge. Mildt hafsklimat. ber. gyttjeb. Järnk. Säsong 1 juni—15 sept. Läk.: **A. Berghel,** Sthlm.

Särö ½ t. järnv. fr. Gbg.: urgammal vegetat., härl. strand- & skogspromenader, saltaste bad, förstkl. rest.

Sätra Brunn. 1.4 mil fr. Sala. Dagl. vursttrafik, på beställn. automobil. Gyttjeb., gymn., massage; särskild matordn. för magsjuka. Öpp 8/6—9/8. Läk.: Prof. **Friberger,** Upps.

Söderköping Brunn o. bad. Fullst. badkur. Nauheimerb, Elektr. ljusbad. Sjukgymn., massage och hetluftsbeh. Utm. skogspromen. Enkelt lefnadssätt. Läk.: **R. Almberg,** Sthlm.

Södertälje Badinr. öppet året om. Nytt badhus och societetshus, massagebad, el. ljusbad. Läk.: **Axel Hellstenius,** Sthlm. För massage och gymn. **G. Wickberg.**

Tranås Vattenkuranstalt, öpp. året om. Alla varma o. kalla bad. Dietkur. Röntgen. Natursk. läge, vidstr. barrskog. Moderata priser. Läkare **H. Tham,** Tranås.

Trosa Bad- och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren o. stärkande luft. Utmärkta varm- och saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunns- o. kurort, Kyrkhult, Blekinge, 1 Juni—1 Sept. Naturskönt läge i högt liggande skogstr. Utm. o. bill. bad. Apotek. Bill. lefnadsomk. Läkare: **Karl Weinberg,** Stockholm.

Tyringe Badanst. och Sanatorium. Fysikalisk-dietisk kurort. Nyrestaurerad och mycket utvidgad. Billiga lefn.-kostn. Begär nya prosp. Läk. Dr. **O. Reimers,** Tyringe.

Ulricehamns Sanatorium o. badanst. Öpp. året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 200 m. öfv. havet. Alla brukl. badf., äfv. elektr. Läk.: **Joh. A. Andersson,** Ulricehamn.

Varberg Hafsbad och gyttjebadanstalt. Bästa hafsbad, spec. gyttjebad. Elektr. ljusbad. Billiga afgifter o. lefnadsomkostnader. Läk. D:r **Olof Sandberg.** Stockholm.

Wermlands Eda Vattenkuranst. o. Järnkälla, adr. Charlottenberg. 10/6—20/8. Högt läge. Skogsklimat. Alla brukl. badf. spec. gyttje- o. kolsyreb. Läkare: **J. Kinberg,** Stockholm.

Visby med strandb. **Kneipp-Byn.** Reum. o. spec. nervsjukd., hypnot. beh. Spårv. t. staden, luftbyddor o. solb. i skog. hafsb. v. öpp. sandstr. Läk.: **K. Kallenberg,** Sthlm.

Öregrund Hafsb.-anst. Härl., friskt läge. Goda o. bill. lefn.-förh. Lifl. ångbåtskommunikationer. Gyttje- & Nauheimerbad. Läk.: **Viktor Huss,** Öregrund.

Östhammar Skydd. läge v. vik af Ålandshaf. Många badf. Tvålmass.-b., Tallb.-b. El. ljusb. m. m. Härl. hafs- o. skogsluft. Bill. Läk.: **Edvin Falck,** Östhammar.

Medicinska förfrågningar besvaras af resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den af Sv. Kurortföreningen utgifna publikationen "Svenska Bad- och Kurorter" (tillgänglig i bokh.) o. till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren och Svenska Turistföreningen, Stockholm.

OBS.! På grund af dyrtiden har Kurortföreningen uttalat sig för en förhöjning i år af minst 10 à 15 proc. à de vanliga priserna.

"Almanack för alla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid 360.

LEDIGA PLATSER

GUVERNANT till landet att läsa med två flickor, 8 och 10 år. Svar med betyg, ref. samt löneanspråk till »Hösten 1916», Iduns exp.

BÄTTRE, ÄLDRE FLICKA, som vill och kan åtaga sig en jungfrus göromål, kunnig i matlagning och bakning, får bra plats nu genast. Hjälp till grofgöromål. Lön 20 à 25 kr. pr mån. Svar till »F. N.», Iduns exp. f. v. b.

I ETT GODT HEM, egendom i trakt. af Sthlm, får för kommande läsår undervisningsvan, musik. lärarinna plats att läsa II kl. kurser med 2 flickor. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsgatan 34, Stockholm.

ENSAMJUNGFRU TILL LONDON. En frisk o. duktig flicka, kunnig i enk. matlagning o. öfriga hushållsgörom. önskas i slutet af juni att medfölja till England. Fri resa o. 35 kr. mån. Svar med rek. insändas till »Ensamjungfru till London», Iduns exp.

UNG BÄTTRE FLICKA, pålitlig och barnkär, som vill vara husmodern behjälplig med förekommande göromål erhåller plats den 1 juni. Jungfru finnes. Svar med löneanspråk till Sämsholms Egendom, Ljung.

BILD. HUSHÅLLSKUNNIGT FRUNT. får plats som sällskap samt föreståhemmet hos 2 pers. i Sthlm. Svar jämte betyg o. foto till »Medfölja badort», Iduns exp.

Energisk Dam,
med godt sätt och utseende samt fullt van att sköta hem, erhåller pl. som förestånd. f. Hushållsskola i Sthlm. 1500 kr. i aktier skall öfvertagas. Svar till »1 juli 1916», Iduns annonskontor.

En bildad, musikalisk flicka
med gladt lynne, helst kunnig i tyska språket, kan genast få anställning i familj i större stad i Vestergötland.

Sökanden anses som familjemedlem och skall dels vara till sällskap, och dels hafva tillsyn öfver barnen och deras läxläsning. Sommaren tillbringas i Warberg. Lön kr. 30—35 pr månad. Tillträde snarast möjligt. Svar med fotografi och öfriga upplysningar till »B. 101» denna tidnings kontor.

Yngre lärarinna
med specialité franska samt mogen undervisa 2:ne flickor för uppflyttning kommande höstterm in till 3 klass Franska Skolan önskas under instundande sommar, hos familj då boende på sommarnöje i Stockholms skärgård. Reflekterande torde sända betygsafskrifter och lönepret. till »16699», Allm. Tidningskont., Gust. Ad. Torg, Stockholm.

Anspråkslös, frisk
bättre flicka, kunnig i enklare matl. villig att utan jungfru tillsammans med husmor utföra de sysslor. som förekomma i ett mindre hem i Stockholm, erhåller plats genast el. den 1 juni. Sv. m. rek., foto, lönepret. t. »Medlem i tandläkarefamilj», Tidn. Kont. Södermalmstorg 7, Sthlm.

Husmoder.
Plats som husmoder för elevhushållet vid Blekinge läns till Hoby förlagda nybyggda folkhögskola och landtmannaskola finnes till ansökan ledig att tillträdas den 1 inst. okt. Stort afseende fästes vid den sökandes såväl duglighet som karaktär. Ansökningarna böra till den 20 inst. juni vara inlämnade till Rektor Adolf Bolin, Ronneby.

Sköterskeelever
emottagas på sjukhem i Stockholm. Svar till »Elever», Iduns exp. f. v. b.

Två unga bildade flickor
erhålla under sommarmånaderna med tillträde den 1:sta nästkommande juni plats å egendom i Uppland för att med husmoderns hjälp utföra alla i ett landthushåll förekommande inre göromål. Extra hjälp om lördagarna. Någon lön kan påräknas. Svar till »Godt humör», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

För anspråkslös bättre flicka,
kunnig i enkl. matlagn. o. öfriga hush. göromål finnes plats i familj. 4 à 5 pers. Sökande anses som medl. af familjen. Jungfru finnes ej, men hjälp m. grofsysslor. Bor und. sommaren å härlig rekreationsort. Betyg, foto, löneanspråk snarast till »E. A.», p. r. Göteborg, Vasagatan.

Till hösten

ha under många år stenografplatser anmälts lediga i långt större antal än hvartill sökande funnits. Med anledning häraf anordnas kurser, som fortgå under sommaren. Nybörjare, som anmäla sig till 1 eller 26 juni, medhinna fullständig utbildning till sept.-okt.

Stenografbyrån
(Sveriges Centralinstitut för stenografi och maskinskrifning).
Stockholm, 31 Regeringsgatan.

Husföreståndarinna.
Plats finnes för bildad, bättre 28—30 års flicka, frisk, med godt och vänligt sätt att föreståhemmet växlande god husmanskost och i allt, hos tjensteman. Hon bör vara skicklig i finare matlagning samt omväxlande god husmanskost och i allt som hörer till ett väl ordnadt hem. Något intresse för blomster- och trädgårdsskötsel önskvärdt. Sv. m. uppg. om lön, ålder, ref. jämte betygsafskrifter och foto till »Läkarehem» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bättre barnkär,
frisk och glad flicka, vilken vill åtaga sig husas syssla får plats i disponentfamilj på landet (2 barn). Svar med rekommendationer och löneanspråk samt helst fotografi insändes till »Barnhusa» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå Stockholm f. v. b.

Enkel, bättre flicka,
helst något sykunnig erhåller plats den 1 juni eller snarast att sköta och tillse 4 barn i ålder 11—2 år. Svar med foto till Fru Berta von Zweigbergk, adr. Borås.

Husmodersbefattningen
vid Gefleborgs läns tuberkulossjukhus å Mohed är till ansökan ledig.

Löneförmåner: 600 kr. pr. år, fri kost och bostad.

Ansökningar, åtföljda af betygsafskrifter, torde före 1 nästkommande juni insändas till Styrelsen för Gefleborgs läns tuberkulossjukhus å Mohed, adr. Bergvik. Platsen bör tillträdas den 15 nästkommande juli.

Husmoderplatsen
vid Länssanatoriet i Sundsvall är till ansökan ledig. Lön kr. 600 jämte allt fritt. Platsen tillträdes den 15 instundande juni.

Ansökningar åtföljda af betyg och foto torde ingifvas senast den 25 maj.
STYRELSEN.

Husmodersbefattningen
å Karlstads stads fattigvårdsinrättning
å Klaraborg blir ledig att tillträda den 1 instundande november. Sökande bör vara något van vid sjukvård och i övrigt väl meriterad. Lön 800 kronor samt 2:ne ålderstillägg à 100 kr. efter 5 och 10 år ävensom vanliga naturaförmåner. Ansökningar ingivas till Karlstads Fattigvårdsstyrelse före den 15 juni.

Husmoders-befattningen
vid Västerviks lasarett är till ansökan ledig att tillträdas 15 nästa augusti. Lön 600 kr. Ansökan bör senast 10 inst. juni vara insänd till lasarettsdirektionen, Västervik.

Läns-(epidemi)-sjuksköterskeTjänsten
i Skövde är för ansökan ledig. Aflöning årl. 600 kr. eventuellt 25 kr. i pensionsbidrag samt 1 kr. om dagen, fria resor och fritt vivre vid tjänsteförrättning. Då så ske kan, ledighet 14 dagar årligen utan löneavdrag. Ansökningarna ställas till Skaraborgs läns sjuksköterskenämnd och insändas till Förste provinsialläkaren i Mariestad före d. 15 juni 1916. Prästbetyg, läkarebetyg, intyg om kompetens samt meritförteckning böra medfölja ansökan. Tjänsten skall tillträdas den 15 juli 1916. Instruktion och öfriga underrättelser erhållas genom Förste provinsialläkaren i Skaraborgs län.

Vid Västernorrlands läns sinnesslöanstalt i Boda
är till ansökan ledig
En lärarinnetjänst.

Lön 650:— kr. med tre ålderstillägg à 150:— kr. efter resp. 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Förutom den kontanta lönen ingår i löneförmånerna fri bostad (möblerad) jämte värme, lyse, fritt vivre, fri tvätt och städning.

Vid löneberäkningen får föregående ordinarie tjänstgöring tillgodoräknas. Med befattningen följer pensionsrätt.

Kompetensvillkor: Utbildning vid seminarium för utbildande af lärarinnor för sinnesslöa. Tillträde den 1 nästk. september.

Ansökningar torde ställas till Ordföranden i styrelsen för Boda Sinnesslöanstalt, Direktör E. A. Enhörning, Sundsvall, före den 15 juni.

Kvinnan som Jungfru, Hustru och Moder. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid. 360

Husmoder.

Vid Norrbottens läns tuberkulossjukhus vid Sandträsk anställes från den 1 juli en husmoder.

Lön: 720 kr. fri bostad och kost samt 60 kr. i vikariatsarvode.

Sökanden bör vara fullt kunnig i ledning och skötsel av större hushåll och förråd samt äga vana att leda tjänstefolk.

Ansökningar ställas till Direktionen för Sandträsk tuberkulossjukhus och insändas före den 1 juni
Sandträsk den 4 maj 1916.
DIREKTIONEN.

PLATSSÖKANDE

GUVERNANTSPLATS önskas nu eller till hösten af undervisningsvan, elementarbild. flicka. Svar till »Fomiljemedlem 21», Eskilstuna p. r.

FINT BILDAD, undervisningsvan tysk dam önskar plats i familj under sommaren för att lämna undervisn. i tyska, franska och engelska språk. Har i flera år vistats i Frankrike och England. Svar till »S. W.», Iduns expedition.

UNG BILDAD FLICKA med 2-årig undervisningsvana önskar under sommaren plats i hem att läsa med barn. Sv. till »Småländska», Molkom.

ENKEL, anspråkslös flicka önskar plats i familj såsom husmoders verkliga hjälp. Svar till »Pålitlig», Bergnäsudden p. r.

LÄRARINNA önskar under ferien 5 juni—1 aug. plats i vänlig familj på landet. Är villig att delt. i husl. syssl. och att därjämte lämna någon betalning. Svar till »Sommaren 1916», Nybro p. r.

UNG TROENDE, något musik. lärarinna önskar under sommaren komma i likasinnad god familj på landet för att delt. i husl. sysslor. Svar till »Sommaren 1916», Askersund p. r.

EN GLAD, musik. och sällskaplig dam med god förm. att göra ett hem trefl. önskar plats som husföreståndarinna i hem där husmor saknas. Är arbetsam, hushållskunnig och plikttrogen. Bästa betyg och ref. Svar till »Välsituerad», Iduns exp.

UNG ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar komma i familj som sällsk. och hjälp eller att läsa med mindre barn. Ref. gifvas och önskas. Svar inom 8 dagar till »Juni 1916», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

UNG, BÄTTRE FLICKA önskar plats som husmors hjälp i liten familj helst på landet. Svar till »Familjemedlem 20 år», Borås p. r.

SOM HUSMORS HJÄLP i bättre hem sökes plats af ung flicka, som genomgått husmodersskola i Göteborg och har därifrån goda betyg. Önskar anses som familjemedlem. Någon lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem 18», Stenungsund p. r.

SOM GOD HUSMORS verkliga hjälp önskar förlofvad, bättre flicka, enk. och arbetsam, plats några mån. från 1:sta juli. Om möjl. någon lön. Svar till »24 år», Iduns exp. f. v. b.

HANDARBETS- och MUSIK-lärarinna önskar under sommarferien plats i treflig familj att mot fritt vivre och fria resor undervisa i pianospelning eller läsa med barn. Svar till »Undervisningsvan», Malmö p. r.

BÄTTRE FLICKA, som sysslat med skrifgörom., har god handstil, räknar snabbt, äfven hushållsv., önskar plats på pensionat e. dyl. Rek. finnas. Svar till »A. O. 23 år», Viktoriagat., Göteborg p. r.

ENKEL, BÄTTRE FLICKA, kunnig i allt som förekommer i ett hem, äfven enklare sömnad, önskar plats, helst hos ensam dam. Svar till »L.», Floby p. r.

UNG FLICKA, enkel och anspråkslös, önskar komma i bättre hem (under sommaren) att mot fritt vivre vara husmodern till hjälp med hemmets sysslor samt tillsyn af barn. Svar till »19 år», sommaren 1916», Iduns exp. f. v. b.

PLATS ÖNSKAS t. 15 juni för 19 års bild. flicka att under allvarlig husmors ledning mot fritt vivre delt. i alla i ett hem förek. göromål. Helst på landet. Svar märkt »M. L.» till Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

MEDELÅLDERS HUSLIG FLICKA önskar mot fritt vivre eller någon lön komma i familj där jungfru finnes att som familjemedlem biträda med hemmets skötsel. Gärna större landtegendom. Goda rek. Svar till »A. H.», Hornsgatan 41 IV, Stockholm Allm. Tel. Söder 6129.

20-ÅRIG FLICKA som genomgått handelsskola önskar plats å kontor. Gärna i början som elev. Kunnig i maskinskrifning. Svar till »1 juni 1916», Linköping p. r.

LANDTBRUKAREDOTTER önskar pl. som hushållsbiträde. Har genomgått hushållsskola. Ålder 23 år. Svar till »Hushållsbiträde», Linköping p. r. Sthlm.

Härmed inbjudes till Aktieteckning i A.-B. Husmödrarnas Centralförmedling.

A.-B. har till uppgift att förmedla försäljningar mellan Hem i landsorten af de alster deras gårdar frambringa, såsom matvaror af alla slag, bär, frukter, konserveringar o. inläggningar, vätnader o. föröfrigt allt de önska afyttra utan andra mellanhänder än våra direkt t. hem i Stockholm.

Aktiebrefven äro på 10 kr. styck o. ställas till viss man. Teckningslista o. alla öfriga upplysningar lämnas tacksamt af Martha Larsson, Husmödrarnas Centralförmedling, Jakobsgatan 20, Stockholm.

BÄTTRE FLICKA, något kunnig i sjukvård, önskar i juni plats som hjälp o. sällskap, är villig att deltaga i hvarjeh. husl. sysslor. Sv. till »Familjemedlem», Tvetaberg.

BILDAD FLICKA, prakt., musik. och med behagl. sätt och utseende önsk. plats som husföreståndarinna hos bild. allv. man eller ock som hjälp och sällskap åt äldre herre eller dam. Svar till »Augusti 1916», Kalmar p. r.

18-ÅRIG KVINNLIG GYMNASIST (latinlinjen) med goda betyg och rek. önskar sommarkondition. Svar till »Undervisningsvan», Iduns exp.

UNG LÄRARINNA önskar under tiden 15 juli—1 sept. plats i vänlig, bildad familj. Är villig deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål. Tacksam för svar under adress: »23-årig lärarinna», Falun p. r.

19-ÅRIG BÄTTRE FLICKA önskar plats som fruns verkl. hjälp och sällskap. Sv. t. »Musikalisk», Iduns exp.

TVÅ UNGA FLICKOR af bättre fam. önskar tillsammans plats till hösten på landtegendom eller hos bättre familj som hjälp och sällskap. Har genomgått Katrineholms Husmodersskola. Någon lön önskas. Svar innan maj månads slut till »Familjemedlem», adr. Karlson, Fredsgatan 30, Katrineholm.

UNG FLICKA af bättre familj önskar till sommaren plats som hjälp och sällskap på större landtegendom. Har genomgått Hushållsskolan i Katrineholm och är något kunnig i sömnad. Liten lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Magasinsgatan 14, Katrineholm.

FOLKSKOLLÄRARINNA, studentska, önskar under sommaren plats i familj på landet att läsa med barn i skolans lägre klasser. Sv. till »A. B. F.», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE FLICKA, kunnig i matlagn. o. för öfrigt allt hvad som förekommer i ett hems skötande, önskar plats som husmoderns verkl. hjälp, nu genast eller event. senare. Tacksam för svar till »Ella»,, Iduns exp., Stockholm.

22-ÅRIG LÄRARINNA önskar under sommarferierna plats i familj att läsa med nybörjare och hjälpa till i hushållet med lättare arbete. Sv. t. »Sommaren 1916», Iduns exp.

TVENNE SMÅSKOLLÄRARINNOR önska var för sig under sommarmånaderna plats att läsa med barn. Sv. t. »Ella» och »Maj», Iduns exp.

Undervisningsvan lärarinna,
i Rytmisk Gymnastik, Plastik, Gehörsutbildning, Piano, enl. prof. Jagnes-Dalcroze's metod, önskar under försommaren en månads engagement i familj på landet. Sv. till »Dalcrozeelev» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

En ung bättre flicka
musikalisk och barnkär, söker plats som hjälpreda i ett bättre hem på landet, där hon vill deltaga i alla förekommande göromål, men anses som medlem af familjen. På lön fästes ej afseende! Ben. sv. till »Familjemedlem S.», S. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Ung flicka
af god familj önsk. plats i bättre hem, där hon kan anses vara till nytta och hjälp vid förek. görom. Någon lön önskas. Svar emotses snarast till »T. P. 23», Sv. Telegrambyrån, Örebro.

Gymnasist
i högsta ringen önskar under ferierna informatorsplats, där bad kan fås. Fritt vivre och ngn lön önskvärd. Svar till »Cum laude», Skara p. r.

Plats i familj,
som hjälp och sällskap, önskar bättre flicka, som genomgått Båstads Helpensionat samt hushållskurs.

Svar märkt »20 år A. G.» sändes till Gumælii Annonsbyrå, Malmö f. v. b.

INACKORDERINGAR.

PENSIONAT FÖR BARN i Skelderviken i komfortabel villa belägen i härlig barr- och ljungskog med utsikt öfver hafvet. Tuberkulösa barn mottagas ej. Referenser på begäran. Närmare meddelar föreståndarinnan, fröken Hanna Flyborg, Solhem, Växiö. Adress efter den 3:e juni: Villa Bris, Skelderviken.

INACKORDERING ÖNSKAS. God inackordering med deladt, tillräckligt stort rum, önskas från 1:sta sept. för tvenne flickor, 15 och 17 år, gående i elementarskola på Östermalm. Sv. t. »15—17 år», Iduns exp.

DEUTSCHE MALERIN
wünscht Pension auf dem Lande gegen Unterricht. Antwort erbeten unter »G. M.», Stureplan 2 IV tr., Sthlm.

"Almanack för alla" inbund. i 4 band. Nedsatt pris 1.95. Se annons sid.360.

I VACKERT BELÄGET HEM på landet i Skåne mottages ung flicka som inackordering till sällskap åt 18-årig bildad tyska. Ref. önskas och lämnas. Adress: Fröken Lilly Bergh, Villa Berga, Höör.

I GODT HEM PÅ LANDET i Västergötland önskas inackordering för två unga män som ämna studera men äfven önska deltaga i familjelifvet. Tiden mellan den 8 juli—20 aug. Svar med prisuppg. till »God inackordering på landet», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING jämte underv. i språk o. matem. af komp. pers. önsk. i godt, vänl. hem på landet för 17 års flicka, där tillfälle till bad o. jämnårigt sällskap finnes. Ref. o. upplysn. till: »Sommaren 1916», Göteborg 3.

I VACKER PRÄSTGÅRD i Östergötland kunna några flickor få inack. med eller utan konfirmation. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Stockholm.

På det natursköna Visingsö
finnes tillfälle för en ung, gladlynt, bättre flicka till inack. under sommarmån. i liten tjänstemannafamilj. Svar: »Trefligt sällskap», Jönköping.

Rekreerande sommarlif.
Sommargäster emott. för längre el. kortare tid i högt belägen trakt af Södermanland. Härliga skogar, omväxlande natur, goda promenadvägar, bad, gymnastik, god kost, moderata priser, äfven emott. hushållselever. Vid. gm fru E. Levin, Bie.

Tvenne skolflickor
eller skolgossar i 14 à 15 års-åldern kunna få god helinackordering i bättre, välrekommenderadt hem i Stockholm. God omvårdnad och tillsyn. Finaste referenser. Deladt rum. Södersol. 90:— kr. i månaden, tillhopa 180:—. Endast å väluppfostrade barn reflekteras. Inackorderingen kan taga sin början i medio af aug. månad. Svar till »Van att handleda och uppfostra barn», Iduns exp. f. v. b.

Konfirmander.
4 kvinnl. konfirm. mottagas att jämte egen dotter konfirmeras. Pris 150 kr. Tid: 1 juli—15 aug. Läget utmärkt, vid Nossan. Härlig trakt. Nära station. Lanna prästg., Gråstorp.

Semester

tillbringas på härligaste sättet i Hellevik. Utmärkt vacker sandstrand och stenfri botten. Godt pensionat. Förfrågningar besvaras. Edvard Persson, Hellevik, Mjällby. Rikst. Mjällby 5.

Prenumerera på Idun!

Fullständig utstyrsel
för hemgifter.
Färdigsydt dam- och barnlinne. Egen syatelier. Profver sändas på begäran.
A. C. Cronquist & Son, Malmö. Riks 815.

TORKADE RÖNNBÄR önskas köpa. Professorskan Ebba Graners, Göteborg 5.

Hydrozon-Salva
för sårnader m. m.

Fås på apoteken
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande.
Apoteket Lejonet, Malmö.

D:r Heimans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT. NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA ÅKOMMOR.
Kungsportsplatsen 2, Göteborg. Tel. 4546.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgifvande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
aflägges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
Prosp. gen. *Kapten J. Thulin, LUND.*

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i
Sjukgymnastik och Massage
Nästa årskurs börj. 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Gifver **grått hår** dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: *Royal »Windsor Perfectionne«*. En alltjämt stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 5.— + porto. Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,** Hoflev., **21 Drottninggat. 21, Sthlm.**

Lait Antéphélique
(kändt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, **fräknar**, lefverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.— + porto. **Franska Parfymmagasinet,** *Drottninggatan 21, Stockholm.* Hoflev.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale
är af kännare ansedd som mest förskönande och mest elegant. Bleker fräknar och lefverfläckar, gör hyn ungdomligt vacker.

Mot grått hår!
Härmed meddelas ärade kunder att det utmärkta och mycket efterfrågade hårvattnet mot grått hår (dessutom det bästa mot mjäll och håraffall) som i 40 år förts endast i Fanny Gelins Parfymmagasin, Malmtorgsgat. 5, hädanefter fås under adress Firma Fanny Gelin, Norrviken. Rikst. Norrviken 14. Pris: 5:50 fraktfritt.

Turkiska badet
i Malmtorgsbadet är öppet hvarje torsdag för damer. Ypperste medel för bibehållandet af smärt figur och fin hy. Badet är angenämast, om man är flera i sällskap. Pris före kl. 12 kr. 1.50. efter kl. 12 kr. 1.75.

Mrs E. B. Duffeys berömda verk
KVINNAN
som Jungfru, Hustru o. Moder
(»Vad varje kvinna bör veta.»)
Skrivet av en kvinna om och till kvinnor.
Inneh. c:a 300 stora sidor, 460 avd., inb. i eleg. klotband med guldtryck. Boklådspris 5:50.
En Malmöfirmas pris 2:50. Vårt **nedsatta** pris, för samma arbete, **endast kr. 1.95** pr inb. ex.

"Almanack för alla"
är ett helt konversationslexikon i fickformat (17×11 cm.). Innehåller en otrolig mängd lätt överskådliga upplysningar om hela världen. Inb. i **4 eleg. praktband** med guldtryck, inneh. c:a **1,000 sid.**, ett par hundra illustr. färgtrycksplanscher, anteckningsbok och 8 fack för sedlar, värdehandlingar och blyertspenna.
Boklådspris 6:75. Vårt realisationspris pr sats = 4 band, är nu **endast kr. 1.95 fraktfritt** då ordern uppgår till **5 kr,**
Rekvirera mot postförsk. direkt från
Bokexpeditionen, Hofmantorp 11.

Bränslebesparing!
Köp vårt ***Kaminbränsle*** *à Kr. 4.75 pr hl.*
JOH. LUNDSTRÖM & Co. A.-B. Riks och Allm. Telefon Namnanrop "LUNDSTRÖMS"

Strängnäs Hushållsskola.
Sommarkurs 3 juni—16 september. Grundlig undervisning. Godt hemlif. Prospekt och referenser genom **Fru M. Braune**, Strängnäs.

Båstads Helpension för flickor.
Fullständigt 8-klassigt läroverk. Nytt läsår börjar den 5 sept. 1916. Prospekt med ref. på begäran. *Bertha Jönsson.*

Husmoderskurs i förening med rekreation
anordnas i den natursköna badorten Södertelje 1 juni—(event. 15 juni) 15 aug. för ett fåtal unga flickor under ledning af utex. skolkökslärarinna med utmärkta referenser. Vidare genom korrespondens med fröken Estrid Frigell, Södertelje. Stockholmtelefon 1222.

BENNINGE HEMSKOLA
Strengnäs.
Ny kurs 15 Juli—1 Dec. 1916. 9:de arbetsåret 20:de kursen. Grundlig husmodersskola på landet. Härligt friskt läge. Angenämt hemlif. Goda referenser. 3 skickliga, examinerade lärarinnor. Undervisning i matlagning, inkokningar, bakning, sömnad, väfning, tvätt, städning, servering m. m.
Vidare upplysningar enl. adress som ofvan.

Örebro Kindergartenseminarium,
Rikstelefon 1920.
Grundliga teor. prakt. kurser. Utbildning för Kindergarten, hem, barnhem, barnkrubbor o. d. Höstterminen börjar 15:de nästkommande Sept. Goda platser anskaffas. Prospekt mot porto.
Maria Kiellmark.

Beställningar på hemkonserveringar
av alla slags **frukter, bär** och **grönsaker** emottagas och utföras under sommarens lopp. Obs.! Mina konserver hava belönats med **hederspris** vid alla utställningar där de tävlat.
Från Apoteket Kronans i Malmö Analytiska Laboratorium förefinnes intyg över **Konservernas hållbarhet, smaklighet och fullständiga frihet från giftiga, skadliga och onödiga tillsatser.**
De, som önska konserver av tidigare grönsaker, t. ex. sparris torde snarast möjligt insända sina beställningar. Priskurant sändes gratis.
Fru ELNA PEHRSSON, Brunsbo, BEDINGE, Rikstel. Bedinge 4.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium
Kommendörsgatan 32, 1 tr., Stockholm. Allm. Tel. Ö. 1618.
Av Kungl. Maj:t godkänd, högre lärarinnekurs på 1½ eller 2 år.
Även ettårig lärarinneutbildning. Enda tvååriga handarbetslärarinnekurs. Högre kursen har två valfria linjer med samma kompetens. Seminariet åtnjuter **statsanslag** och kan därför mottaga några frielever. **Ansökan** göres helst före 1 Juli till nytt arbetsår, som börjar 1 Sept. Mottagningstid hvarje dag 12—1. Fullständig prospekt sändes på begäran.

Vid Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållningsskola för utbildning av lärarinnor
börjar ny 2-årig lärarinnekurs den 1 okt. i år. Prospekt med upplysningar om inträdesfordringar, avgifter, frielevsplatser m. m. erhålles på begäran.
Ansökan ställd till Landthushållningsskolans styrelse, adr. Rimforsa, åtföljd av nödvändiga betyg och intyg insändes före den 15 juni.

Fröbel-Institutet i Norrköping
Utbildningskurser:
A. **för kindergarten.** B. **för uppfostrarinnekallet i allmänhet.**
C. **för späda barns vård.**
Prospekt erhålles mot porto. *Ellen och Maria Moberg.*

Utbildning för föreståndarinnor vid ålderdomshem och barnhem.
Svenska Fattigvårdsförbundets nionde utbildningskurs för blifvande föreståndarinnor vid ålderdomshem och barnhem kommer att anordnas under tiden 8 januari—15 juli 1917. Ansökan till kursen insändes före 1 oktober. Till förpraktik före 1 juli. Kursavgift 20 kr. Begränsat platsantal. Program och öfriga upplysn. meddelas gen. Sv. Fattigvårdsförbundet, 6 Lästmakareg., Sthlm.

Goss- & Flick-
Huvudbonader
Barnstrumpor
Barnskodon
A/B **M. BENDIX**
HOVLEVERANTÖR
18 Regeringsgatan. 5 Sturegatan. 90 Drottninggatan.
STOCKHOLM.

Herrsätra Skolgård,
8-klassig flickskola, internat, börjar sitt fjärde läsår den 15 Sept. 1916, å Molstabergs egendom, Mölnbo.
Infödda, exam. språklär., exam. skolköklär., exam. musiklär.
Endast **välartade** barn mottagas.
Språk- och hushållskurs för flickor öfver skolåldern. Prospekt på begäran. ***Anna Sundin.***
Riks Mölnbo 12. Adr.: Herrsätra, Vagnhärad.

Värmlands Eda
bad- och vattenkuranstalt
m. järnkälla, belägen i en synnerligen naturskön, torr och sund trakt. Post- och järnvägsstation Charlottenberg, 9 tim. järnvägsresa fr. Sthlm., 8 tim. fr. Göteborg — direkt vagn. Säsong 10/6—20/8. Utm. bad ss. Nauheimer m. flytande kolsyra, gyttje- o. tvålmassage samt tallbarrsbad. Fullst. kallvattenkur, sol- och strandbad. Massage, gymnastik och hetluftsbehandling. 1:stklassigt bord, äfven vegetariskt. Goda bäddar. Läkare d:r Julia Kinberg, Stockholm, Gymnastikdirektör Elsa Bergschiöld, Verkst. direktör Doktorinnan Gerda Grill.
Obs! Lungsotspatienter mottagas icke.

Hälsobrunnen Hälsan.
Sofiakällan, landets enda koksaltkälla. **Hälsans Järnkälla.** Hafsbad i Öresund med stranbad inom stort. inhägnadt område **Sjukgymnastik och massage. Elektriska Vierzellenbad. Lokal hetluftsbehandling.** Präktigt varmbadhus. Indikationer: reumatism, gikt, magsjukdomar, kroniska slemhinnekatarrer, skrofler, konvalescens.
Postadress: ***Brunnskontoret, Hälsingborg.*** Läkare: ***A. Björkman.***

"FINN's" Hårvatten
det yppersta för håret.
Befriar från mjäll och klåda hindrar håraffall.
Erhålles till 2 kr. från
Finn, Ljungby I.

Vi söka
en pålitlig man, bosatt hvar som helst och med hvilken som helst sysselsättning, för att i frågavarande stad med omnejd kunna upprätta filial. Ingen butik. Månatlig inkomst 300 kr. Skrif till Lamberty & C:o. Zeist 10 (Holland). (Brefporto 20 öre).

I Fackskolans landtgård,
BROGÅRD
ges under sommaren en kurs i landthushåll på 3 mån. Anmälan snarast möjligt. Utförligt program sändes på begäran portofritt. Adress Fackskolan för huslig ekonomi, Uppsala.

Det treåriga gymnasiet vid Lunds fullständ. läroverk för flickor
börjar sitt nionde läsår med allmänt upprop onsdagen den 30 augusti kl. 1:30 em. Dimissionsrätt. Fullständig realskoleexamen, goda betyg från flickskolans sjunde klass eller godkänd inträdesexamen berättigar till inträde i första ringen.
Inträdesöfningar i början af juni eller den 28 och 29 augusti.
Från och med höstterminen 1916 nya, förstklassiga lokaler i läroverkets nybyggnad invid Clementstorget.
Närmare upplysningar, jämväl anvisning på inackorderingsställen, meddelas af gymnasiets studierektor, Läroverksadjunkten Fil. Lic. Birger Sjövall, Magnus Stenbocksgatan 10, 2 tr. Rikst. 651.

KORSETT-NYHETER

"Sonja"-Korsetten. Denna korsett är en s. k. halvkorsett och benämnes för **"Hälsolivet System"** (vita korset); är försedd med uttagbara fjädrar och knäppes framtill m knappar. Lämpligaste korsett för damer som ej tåla tryck av planschett och fjädrar, Praktiska korsetter, som lätt kunna tvättas.
Sonja C. Prima parkumvävnad, vit och silvergrå. Kr. **2.85.**
Sonja D. Prima batist vit och ljusblå Kr **4.65.** Försedd med strumphållare framtill.

Reformlivet 'Hygiéne'
(Röda korset)
Detta reformliv är av läkare rekommenderat såsom det mest hygieniska. Är försett med uttagbara fjädrar framtill.
Hygiéne C. Prima parkumvävnad silvergrå passande för flickor. Kr. **1.75.**
Hygiéne D. Prima kypertdrell, vita och ljusblå Kr **2.85.**
Hygiéne A. Prima varpsatin silvergrå. Kr. **3.25.**
Hygiéne B. Extra prima batist, vit. Kr. **4.25.**
Vi föra dessutom en mängd olika modeller i Snörliv och Reformliv, Gördlar och Brösthållare. Alla välsittande och moderna modeller. — Vår illustr. priskurant ineh. 30 olika korsetter sändes ***gratis och franco.***

Kyrkog. 32 - A. JÖNSSON & C:o - Göteborg

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: **Arsenalsgat. 9.**
Filialer: **Södermalmstorg 8.** **Sturegatan 32.**
Deposition **Kapitalräkning** 4 1/2 | 0
Sparkasseräkning 4 %
Fondafdelning. Kassafack.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Wilhelmssons Boktr. A.-B., Stockholm, 1916.